

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

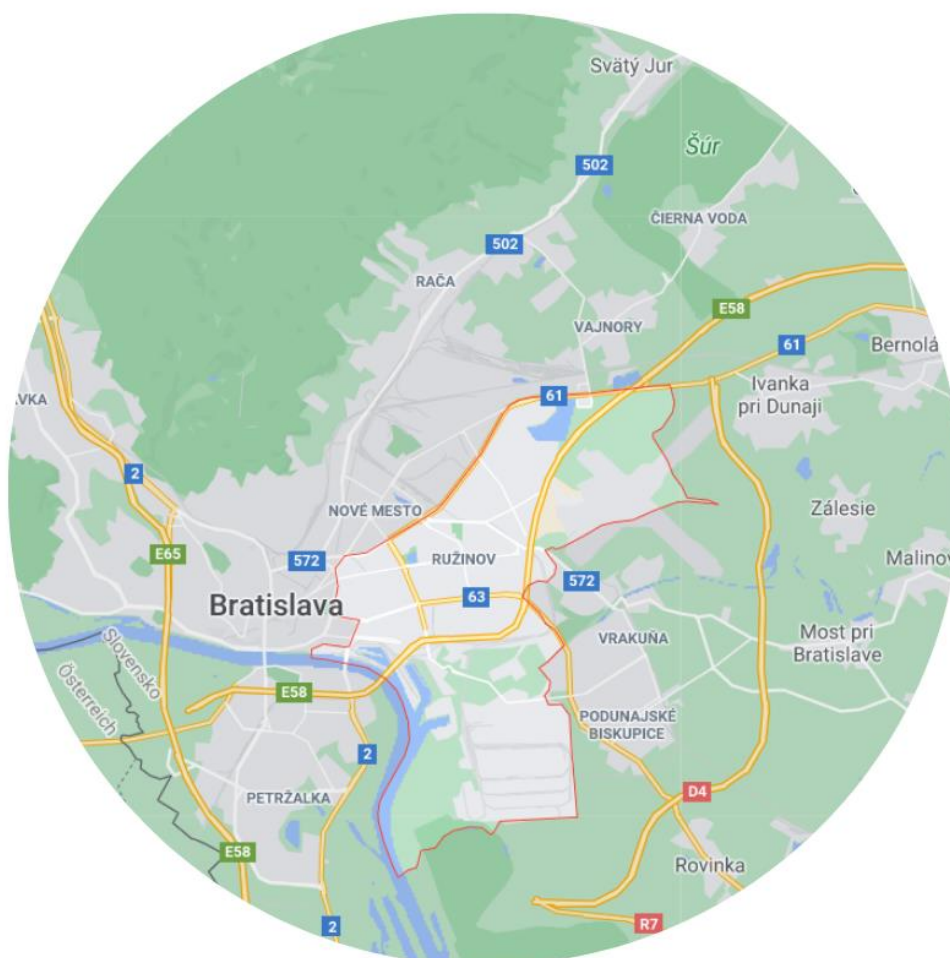
MESTSKEJ ČASTI

BRATISLAVA - RUŽINOV

2022 - 2026

Názov dokumentu:	Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti Bratislava - Ružinov na roky 2022 – 2026
Územné vymedzenie:	Mestská časť
Verejné prerokovanie KPSS:	
Dátum schválenia KPSS:	
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	Áno
Vypracoval:	 e-Gemini s.r.o.

OBSAH

Zoznam použitých skratiek	4
Príhovor starostu mestskej časti	5
Úvod	6
Teoretická časť	7
1. SOCIÁLNE SLUŽBY, KOMUNITA, KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE	7
2. CIELE, ZÁSADY A PRINCÍPY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA	10
3. SUBJEKTY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA	12
4. LEGISLATÍVNE NORMY A STRATEGICKÉ DOKUMENTY	14
5. KOMPETENCIE MESTSKEJ ČASTI V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	16
Analytická časť	19
6. ANALÝZA SOCIOLOGICKÝCH ÚDAJOV	19
7. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	33
8. SWOT ANALÝZA	47
9. VYHODNOTENIE PLNENIA PREDCHÁDZAJÚCEHO KPSS	48
10. VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU	50
Strategická časť	58
Monitorovanie a hodnotenie	79
Záver	80
Zdroje	82

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

BD – bude doplnené

EÚ – Európska únia

KPSS – komunitný plán sociálnych služieb

MÚ – miestny úrad

MZ – miestne zastupiteľstvo

PHRSR – program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

SODB, SODB 2011 – Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

SR – Slovenská republika

ŠÚSR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

ŽP – ťažko zdravotne postihnutí

UoZ – uchádzač o zamestnanie

ÚPSVaR – Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR

VÚC – vyšší územný celok

VZN – všeobecné záväzné nariadenie

PRÍHOVOR STAROSTU MESTSKEJ ČASTI

Vážení občania,

komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov mestskej časti. Ide o otvorený proces zisťovania potrieb občanov a sumarizácie ľudských a materiálnych zdrojov a zdrojov mestskej časti. Hlavným cieľom je prispôbenie sociálnych služieb miestnym špecifikám a potrebám občanov. Výsledkom tohto procesu je komunitný plán sociálnych služieb, ktorý Vám predkladáme.

Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti Bratislava - Ružinov je spracovaný na obdobie rokov 2022 - 2026. Mestská časť si tak plní povinnosť, ktorá vyplýva zo zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní.

Verím, že existenciou komunitného plánu sociálnych služieb dostanú občania mestskej časti, klienti sociálnych služieb, zástupcovia poskytovateľov sociálnych služieb a pracovníci miestneho úradu zaujímavý a kvalitný strategický dokument. Som presvedčený, že nový komunitný plán bude mať mnohostranné využitie a efektívne zacieli pozornosť na tie sociálne služby, ktoré mestská časť potrebuje. Dúfam, že tento dokument taktiež napomôže k informovanosti a vzájomnému pochopeniu zúčastnených strán.

Na záver mi dovoľte poďakovať sa všetkým, ktorí svoj čas, osobné úsilie a vedomosti venovali príprave a spracovaniu komunitného plánu. Poďakovanie patrí aj občanom, ktorí vyjadrili svoj názor a prispeli návrhmi a pripomienkami v dotazníkovom prieskume. Takisto ďakujem poskytovateľom sociálnych služieb za ich spoluprácu.

Ing. Martin Chren
starosta mestskej časti

Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti Bratislava - Ružinov na roky 2022 - 2026 (ďalej aj ako „KPSS“ alebo „komunitný plán“) je strategický dokument, ktorý logicky nadväzuje na Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava - Ružinov na roky 2021 - 2027 (ďalej aj ako „program rozvoja“ alebo „PHRSR“), pričom spomedzi troch oblastí – hospodárskej, sociálnej a environmentálnej, na ktoré sa PHRSR zameriava, je komunitný plán orientovaný výhradne na sociálnu oblasť, predovšetkým na oblasť poskytovania sociálnych služieb. Zatiaľ čo v PHRSR je každá z 3 oblastí špecifikovaná iba prostredníctvom základných informácií a súvislostí, komunitný plán rozpracováva detailnejšie existujúci stav a potreby týkajúce sa oblasti poskytovania sociálnych služieb. Vzhľadom na rozsah dokumentu PHRSR, ktorý je limitovaný metodikou, nie je možné v tomto základnom strategickom dokumente obsiahnuť celú problematiku všetkých troch zameraných oblastí, preto je každá ďalej rozpracovávaná v ďalších, parciálnych dokumentoch. Pre sociálnu oblasť je jedným z takýchto dokumentov práve komunitný plán sociálnych služieb. Proces tvorby komunitného plánu ako aj jeho následné aktualizácie možno súhrnne označiť za **komunitné plánovanie**.

Komunitné plánovanie predstavuje jednu zo základných metód riadenia rozvojových procesov, vďaka ktorej je možné sociálne služby naplánovať tak, aby zodpovedali lokálnym špecifikám a potrebám konkrétnej skupiny občanov. Komunitné plánovanie možno chápať tiež ako otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov, resp. ako proces hľadania najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Výsledkom komunitného plánovania je **komunitný plán**, ktorý opisuje súčasnú situáciu v oblasti poskytovania sociálnych služieb na jednej strane a pomyselný, ideálny stav na druhej strane, pričom tento ideálny stav vznikol ako výsledok konfrontácie neobmedzených potrieb s obmedzenými možnosťami.

Povinnosť mesta, mestskej časti mať vypracovaný komunitný plán vychádza zo **Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov**. Okrem toho KPSS vychádza z viacerých legislatívnych noriem, strategických dokumentov a nariadení, ktorých zoznam uvádzame v časti venovanej východiskám KPSS. Komunitný plán mestskej časti Bratislava - Ružinov na roky 2021 - 2026 bol vypracovaný za pomoci predstaviteľov a obyvateľov mestskej časti, poskytovateľov sociálnych služieb ako aj odborníkov a organizácií pôsobiacich v mestskej časti. Vďaka spolupráci viacerých strán je komunitný plán verným odrazom skutočnosti umožňujúcim samospráve lepšiu orientáciu v potrebách obyvateľov, čo prispieje k ich rýchlejšiemu a efektívnejšiemu napĺňaniu.

Predkladaný komunitný plán pozostáva z troch hlavných častí. V rámci **teoretickej časti** je špecifikovaná podstata sociálnych služieb a komunitného plánovania, sú tu uvedené základné črty ako aj subjekty komunitného plánovania a

tiež legislatívne normy a strategické dokumenty, z ktorých KPSS vychádza. V **analytickej časti** je uvedený rozbor súčasného stavu oblasti sociálnych služieb – sú tu definované silné a slabé stránky ako aj príležitosti a riziká, ktoré sú charakteristické pre súčasnú, východiskovú situáciu. V **strategickej časti** je definovaná vízia mestskej časti a sú tu navrhnuté konkrétne opatrenia na jej dosiahnutie ako aj časový harmonogram a rozpočet potrebný na realizáciu navrhnutých opatrení. V prípade, že sa samospráva bude držať cieľov, postupov a termínov zvolených v komunitnom pláne, existuje vysoký predpoklad rastu kvality, rozšírenia portfólia a zvýšenia adresnosti sociálnych služieb v mestskej časti Bratislava - Ružinov.

TEORETICKÁ ČASŤ

1. SOCIÁLNE SLUŽBY, KOMUNITA, KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE

Sociálne služby možno charakterizovať ako súhrn širokého spektra činností, prostredníctvom ktorých je poskytovaná pomoc ľuďom nachádzajúcim sa v nepriaznivej sociálnej situácii, ak si sami nedokážu zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov. Podstatou sociálnych služieb je zabezpečiť osobám určitý životný štandard, ale aj zmierňovať rozdiely v príjmoch či v sociálnom postavení.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov definuje **podľa druhu** sociálnej služby nasledujúce sociálne služby, ktoré je možné poskytovať a prijímať na území Slovenska:

A. sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:

1. terénna sociálna služba krízovej intervencie,
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach, ktorými sú:
 - 2.1. nízkoprahové denné centrum,
 - 2.2. integračné centrum,
 - 2.3. komunitné centrum,
 - 2.4. nocľaháreň,
 - 2.5. útulok,
 - 2.6. domov na polceste,
 - 2.7. zariadenie núdzového bývania,
3. nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu.

B. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:

1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
2. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v Zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
3. služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života,
4. služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života v Zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,
5. služba včasnej intervencie.

C. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú:

1. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, ktorými sú:
 - 1.1. zariadenie podporovaného bývania,
 - 1.2. zariadenie pre seniorov,
 - 1.3. zariadenie opatrovateľskej služby,
 - 1.4. rehabilitačné stredisko,
 - 1.5. domov sociálnych služieb,
 - 1.6. špecializované zariadenie,
 - 1.7. denný stacionár,
2. domáca opatrovateľská služba (ďalej len „opatrovateľská služba“),
3. prepravná služba,
4. sprievodcovská služba a predčítateľská služba,
5. tlmočnícka služba,
6. sprostredkovanie tlmočníckej služby,
7. sprostredkovanie osobnej asistencie,
8. požičiavanie pomôcok.

D. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú:

1. monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
2. krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií.

E. podporné služby, ktorými sú:

1. odľahčovacia služba,

2. pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
3. poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
4. podpora samostatného bývania,
5. poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
6. poskytovanie sociálnej služby v práčovni,
7. poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Vyššie uvedené sociálne služby možno účelne a vhodne spájať.

Z hľadiska formy poskytovania rozlišuje zákon o sociálnych službách sociálne služby ambulantné, terénne a pobytové. **Ambulantná** forma sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta sociálnej služby. **Terénna** forma sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí alebo v jej domácom prostredí, prípadne prostredníctvom terénnych programov. Pobytová forma sa poskytuje, ak súčasťou sociálnej služby je ubytovanie. **Pobytová** sociálna služba sa poskytuje ako celoročná sociálna služba alebo týždenná sociálna služba.

Pre objasnenie podstaty komunitného plánovania sociálnych služieb je potrebné charakterizovať pojem **komunita**. Ide o skupinu osôb, pre ktorú je príznačný určitý znak alebo súbor znakov, pričom tieto sú vo všeobecnosti vnímané ako typické. Obec, mesto, mestská časť sa považujú za základnú občiansku komunitu. Osoby žijúce na území jednej samosprávy majú spoločné bydlisko, využívajú tú istú infraštruktúru a do istej miery majú aj príbuzné potreby. Samospráva v záujme občanov vstupuje do kontaktu so štátom, a tak vzniká spleť vzťahov: samospráva – štát, samospráva – občan, štát – občan, pričom jasne definované vzťahy medzi týmito subjektmi môžu byť výrazne dynamizujúcim prvkom rozvoja celého systému sociálnej starostlivosti. Vo vzťahu štát – samospráva bola samosprávam udelená povinnosť mať vypracovaný komunitný plán sociálnych služieb ako základný nástroj komunitného plánovania.

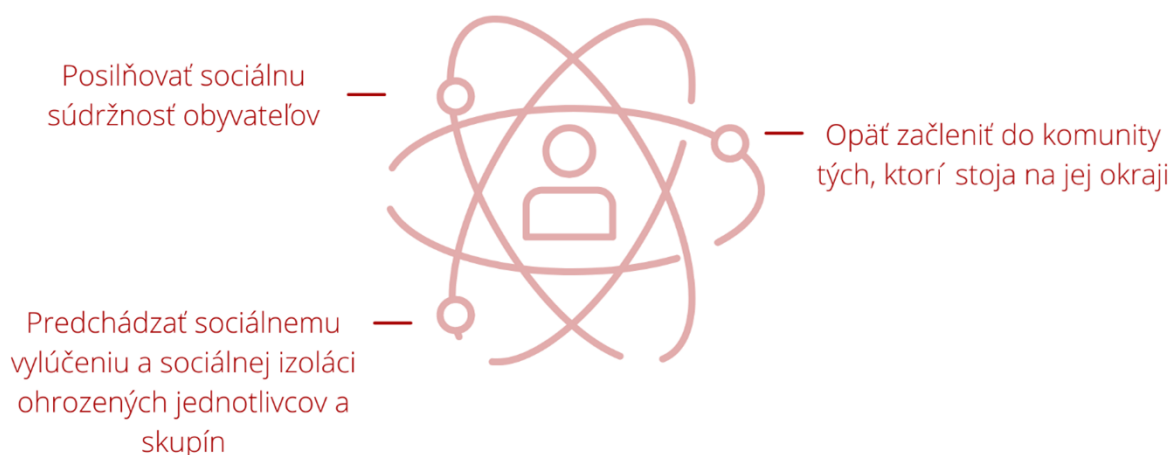
Komunitné plánovanie poskytuje odpoveď na otázku, aké sociálne služby a v akom rozsahu je potrebné vytvoriť na určitom území, ako by tieto služby mali byť rozmiestnené a aké personálne, materiálne a finančné zdroje sú na to k dispozícii. Uvažovanie nad týmito súvislosťami je významné z hľadiska uspokojovania súčasných, ale aj prognózovania budúcich sociálnych potrieb, zvyšovania kvality života obyvateľov či prognózovania tvorby pracovných miest. S ohľadom na dynamické, neustále sa meniace prostredie je náročné naplánovať niektoré procesy a s nimi súvisiace finančné náklady presne, avšak podstatou komunitného plánovania je ich aspoň odhadnúť, pretože inak by bolo konanie samosprávy v tejto oblasti nekoordinované a neefektívne. V kontraste s uvedeným je snaha o poskytovanie:

- väčšieho množstva sociálnych služieb,
- širšej škály sociálnych služieb,

- kvalitnejších sociálnych služieb,
- sociálnych služieb, ktoré budú bližšie k občanom, a práve takto fungujúci systém zabezpečí komunitné plánovanie a konanie samosprávy v súlade s ním.

2. CIELE, ZÁSADY A PRINCÍPY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA

Komunitné plánovanie má svoje opodstatnenie z viacerých dôvodov. Predovšetkým, umožňuje samospráve riadiť procesy v sociálnej oblasti efektívne. Tento benefit je však iba parciálny. Konečným **cieľom** komunitného plánovania je:

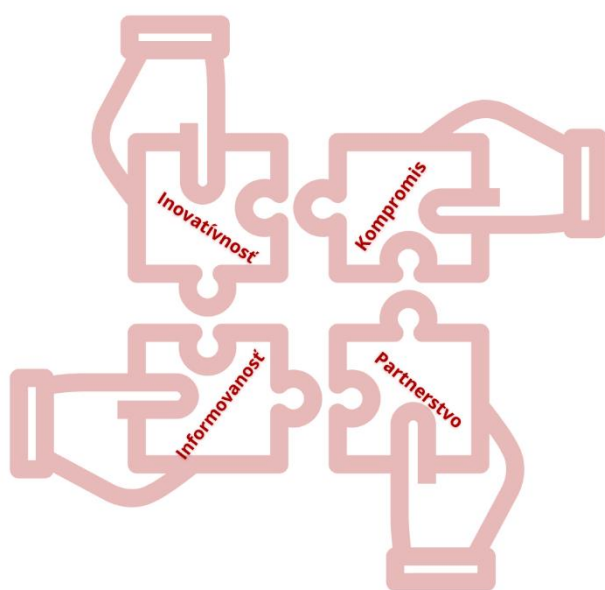
Aby komunitné plánovanie nebolo samoučelné a bolo využiteľné v reálnom živote a prinášalo očakávané pozitívne efekty, mali by byť pri vypracovaní komunitného plánu dodržané tieto **zásady**:

- potreby a rozvojové priority v oblasti sociálnych služieb musia byť stanovené obyvateľmi, ktorí žijú v danej lokalite a ktorých sa plánovanie týka;
- všetky plánované a realizované procesy sú vzájomne previazané, korešpondujú, podporujú sa a vzájomne sa nevyklučujú;
- zvyšovanie kvality sociálnych služieb musí byť považované za dôležité a žiaduce a musí byť významnou súčasťou miestnej politiky;

- rozvoj oblasti sociálnych služieb je založený na presvedčení o jedinečnosti, hodnote a dôstojnosti každého užívateľa sociálnych služieb.

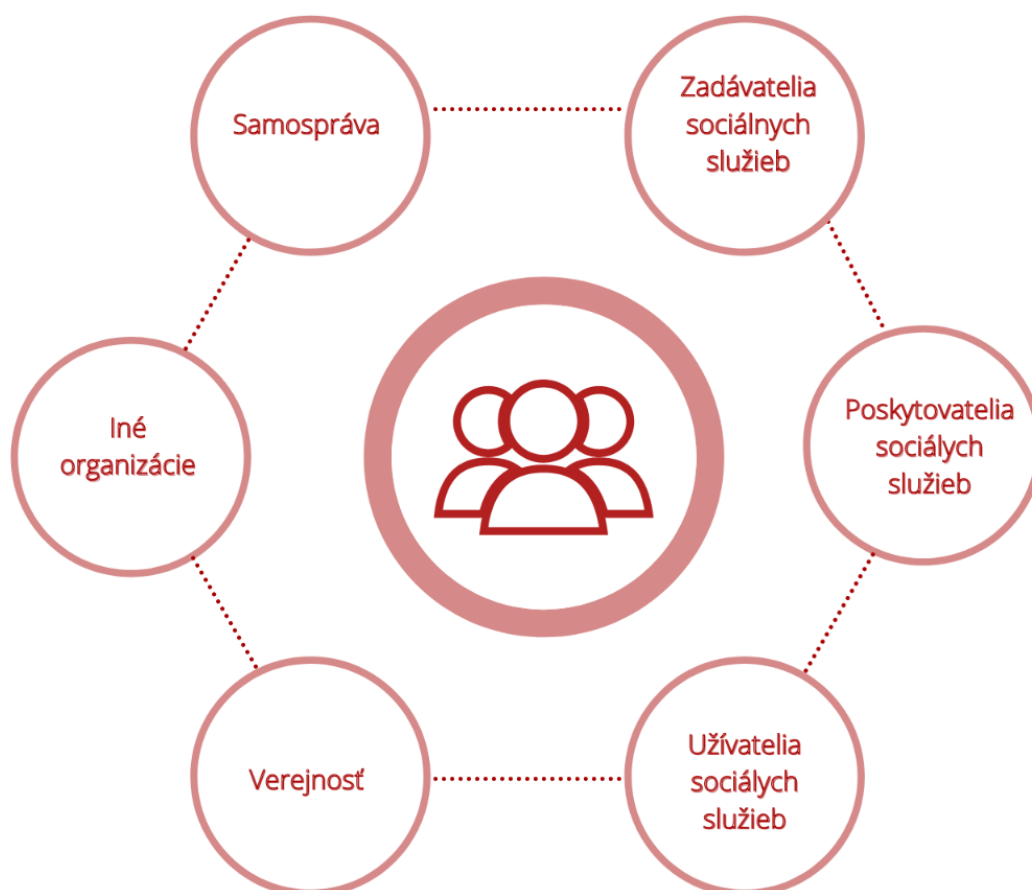
Komunitné plánovanie je založené na nasledujúcich **princípoch**:

- **Partnerstvo** – komunitný plán má byť výsledkom spolupráce viacerých účastníkov – zadávateľov, poskytovateľov aj užívateľov sociálnych služieb, verejnosti aj ďalších subjektov. Každý účastník má zásluhu na výslednej podobe plánu, názory všetkých účastníkov majú rovnakú váhu, všetkým účastníkom má byť poskytnutý rovnaký priestor.
- **Informovanosť** – účastníci podieľajúci sa na vypracovaní komunitného plánu medzi sebou komunikujú a vzájomne sa informujú. Spolupráca má byť transparentná, zrozumiteľná, žiadny účastník nesmie byť komunikačne znevýhodnený. Len úzka spolupráca a kvalitná komunikácia môže viesť k vytvoreniu požadovanej ponuky sociálnych služieb.
- **Inovatívnosť** – dynamické prostredie, nové situácie a obmedzené zdroje si vyžadujú hľadanie stále nových prístupov a riešení, ktoré budú môcť byť účinné a efektívne aj tam, kde zastarané riešenia už neplnia svoju funkciu.
- **Kompromis** – komunitný plán by nemal byť prehnane ambiciózny, mal by vychádzať z reálnych potrieb, avšak s ohľadom na dostupné zdroje. Definovanie zoznamu atraktívnych, avšak nereálnych cieľov, nepovedie k rozvoju, ale ku stagnácii a frustrácii z neschopnosti zmeniť stav k lepšiemu. Naopak, správne definované ciele je možné dosiahnuť aj s obmedzenými zdrojmi.

3. SUBJEKTY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA

Z princípu partnerstva vychádza potreba spolupráce viacerých subjektov. Základnými subjektmi komunitného plánovania sú zadávatelia, poskytovatelia a prijímatelia sociálnych služieb, okrem nich však do procesu komunitného plánovania vstupujú tiež verejnosť a ďalšie organizácie.

Zadávatelia sociálnych služieb

Zadávateľmi sociálnych služieb sú subjekty, ktorým zákon ukladá úlohu zabezpečiť sociálne služby na území, ktoré spravujú – v podmienkach Slovenska ide o obce, mestá, mestské časti. Ich činnosť je dopĺňaná činnosťou príslušných samosprávnych krajov. Samospráva na základe vlastnej alebo cudzej iniciatívy rozhoduje o:

- potrebe zrealizovať komunitné plánovanie,
- subjekte, ktorý zabezpečí komunitné plánovanie (samospráva alebo samosprávou poverená organizácia),
- zastupovaní poslancov v procese komunitného plánovania,
- finančnom zabezpečení komunitného plánovania,

- termíny predloženia komunitného plánu zastupiteľstvu na schválenie.

Zadávatel' služby od začiatku komunitného plánovania zverejňuje zrozumiteľnou a dostupnou formou všetky podstatné informácie o procese a výsledkoch plánovania.

Poskytovatelia sociálnych služieb

Poskytovateľom sociálnych služieb môže byť samospráva, fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, organizácia zriadená samosprávou, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom. Všetky tieto subjekty majú v procese komunitného plánovania rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu. Zapojením sa do komunitného plánovania získavajú poskytovatelia možnosť presadzovať vlastné názory, nadobúdať nové informácie, vytvárať partnerstvá, a tak sa podieľať na tvorbe a výslednej podobe systému. Za ideálnych podmienok by do komunitného plánovania mali byť zapojení poskytovatelia reprezentujúci každú z nasledujúcich kategórií sociálnych služieb:

- poradenské a podporné služby rodine a jednotlivcom,
- služby krízovej intervencie,
- služby dlhodobej sociálnej, príp. kombinovanej sociálnej a zdravotnej starostlivosti.

Taktiež je potrebné prizvať do procesu plánovania poskytovateľov, ktorí realizujú nové aktivity alebo overujú nové metódy, avšak v súčasnosti nie sú zaradení do zákonom definovaného systému sociálnych služieb. Spolupôsobením všetkých poskytovateľov má byť taký systém sociálnych služieb, ktorý udrží obyvateľov na určitom území, pričom ich potreby budú uspokojené.

Užívatelia sociálnych služieb

Užívateľom sociálnych služieb je každá osoba, ktorej sú sociálne služby poskytované. Práva klientov užívajúcich sociálne služby upravuje § 6 zákona o sociálnych službách. Základnými skupinami, pre ktoré by sa mali sociálne služby plánovať, sú:

- seniori (najmä osoby staršie ako 65 rokov),
- občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami ako aj ich rodiny,
- týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania sa a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí,

- neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život.

Zapojením týchto skupín do komunitného plánovania získa samospráva cenné informácie o ich potrebách, na základe čoho bude môcť vybudovať adekvátnu sieť sociálnych služieb uspokojujúcu aj špecifické sociálne potreby, ale aj vytvárať a podporovať preventívne opatrenia.

Verejnosť a ďalšie organizácie

Verejnosť má byť priebežne oboznamovaná so zámermi, výsledkami a cieľmi komunitného plánovania, čo zabezpečí samospráva vhodne zvolenou informačnou stratégiou. Pri príprave komunitného plánu sú oslovené a vyzvané k spolupráci aj ďalšie organizácie, záujmové skupiny, občianske iniciatívy, etnické skupiny a iné subjekty, ktorých sa komunitné plánovanie týka. Pritom platí, že čím rôznorodejšie spektrum subjektov sa do komunitného plánovania zapojí, tým kvalitnejší je výstup z tohto procesu.

4. LEGISLATÍVNE NORMY A STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Základnú právnu normu v oblasti poskytovania sociálnych služieb predstavuje **zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách** a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý stanovuje právny rámec poskytovania sociálnych služieb, financovania sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb.

Tento zákon ďalej dopĺňajú:

- zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 601/2003 o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

- zákon č. 305/2005 Zb. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 600/2003 o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov,
- ďalšie zákony, všeobecne záväzné nariadenia, interné predpisy sociálnych zariadení.

Okrem legislatívnych noriem, nariadení a interných predpisov tvoria podklad pre spracovanie komunitného plánu aj viaceré strategické a plánovacie dokumenty:

Miestne dokumenty:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava – Ružinov 2021 - 2027,
- Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti Bratislava – Ružinov 2017 - 2021

Regionálne dokumenty:

- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021-2027 s výhľadom do roku 2030.

Národné dokumenty:

- Stratégia deinštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR,
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030,
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 - 2030,
- Národná stratégia na ochranu detí pred násilím,
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2030.

Dokumenty EÚ:

- Európa 2030,
- Amsterdamská zmluva – hlava IX, články 136 – 145. Amsterdamská zmluva posilňuje základné princípy ako sú ľudské práva a sociálne práva,
- Lisabonská zmluva – program radikálnej obnovy EÚ v ekonomickej a sociálnej oblasti,

- Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- Dohovor o právach dieťaťa,
- Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím,
- Európska sociálna charta.

5. KOMPETENCIE MESTSKEJ ČASTI V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Kompetencie mestskej časti v oblasti poskytovania sociálnych služieb definuje dokument Štatút hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy. Podľa čl. 32a „Pôsobnosti mestskej časti v oblasti sociálnych služieb“ Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy mestská časť podľa osobitného predpisu:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode (ďalej len „komunitný plán mestskej časti“),
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o
 - 1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
 - 2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
 - 3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
 - 4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51; môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku o odkázanosti na sociálnu službu,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie
 - 1. sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
 - 2. opatrovateľskej služby,
 - 3. prepravnej služby,
 - 4. odľahčovacej služby,

- 5. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,
- f) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie
 - 1. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni a zariadení pre seniorov
 - 2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
 - 3. terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
- g) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- h) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12, najmä sociálnej služby na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života poskytovaním starostlivosti o dieťa do troch rokov veku,
 - i) uzatvára zmluvu o
 - 1. poskytovaní sociálnej služby,
 - 2. poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
 - j) zriaďuje, zakladá a kontroluje:
 - 1. zariadenie opatrovateľskej služby,
 - 2. denný stacionár,
 - k) môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať:
 - 1. nocľaháreň,
 - 2. nízkoprahové denné centrum,
 - 3. zariadenie pre seniorov,
 - l) môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona, najmä zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,
 - m) môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 písm. a) a § 78aa ods. 5 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním, ak ho už neposkytla Bratislava,
 - n) poskytuje podľa § 75 ods. 1 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý poskytuje

1. sociálnu službu v zariadení, ktorým je zariadenie opatrovateľskej služby,
 2. sociálnu službu v zariadení, ktorým je denný stacionár,
 3. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,
 4. opatrovateľskú službu,
 5. prepravnú službu,
- o) poskytuje podľa § 75 ods. 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý poskytuje opatrovateľskú službu,
- p) môže poskytovať podľa § 75 ods. 6 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- q) môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- r) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,
- s) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene r) a kontroluje ich plnenie,
- t) v rozsahu svojej pôsobnosti vedie evidenciu podľa § 80 písm. q) zákona,
- u) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- v) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- w) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
- x) do nadobudnutia účinnosti čl. 32 písm. u) vydáva bezplatné písomné vyjadrenie o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 78b zákona s komunitným plánom mestskej časti, ak žiadateľom o poskytnutie finančného príspevku je
1. neverejný poskytovateľ sociálnej služby, ktorý poskytuje sociálnu službu v zariadení, ktorým je zariadenie opatrovateľskej služby alebo denný stacionár,
 2. mestská časť, ktorá poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie sociálnej služby prostredníctvom právnickej osoby, ktorú zriadila na poskytovanie sociálnej služby v zariadení, ktorým je nocľaháreň, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby alebo denný stacionár.

Bratislava vydáva poskytovateľovi sociálnej služby písomné vyjadrenie o súlade ním poskytovanej sociálnej služby s komunitným plánom Bratislavy a určuje a zverejňuje kritériá súladu poskytovanej sociálnej služby s komunitným plánom Bratislavy.

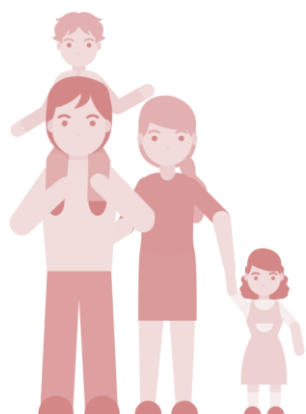
Mestská časť sa na žiadosť Bratislavy vyjadruje k hodnoteniu súladu poskytovanej sociálnej služby s komunitným plánom Bratislavy a spolupracuje s Bratislavou na vypracovaní kritérií súladu poskytovanej sociálnej služby s komunitným plánom Bratislavy.

ANALYTICKÁ ČASŤ

6. ANALÝZA SOCIOLOGICKÝCH ÚDAJOV

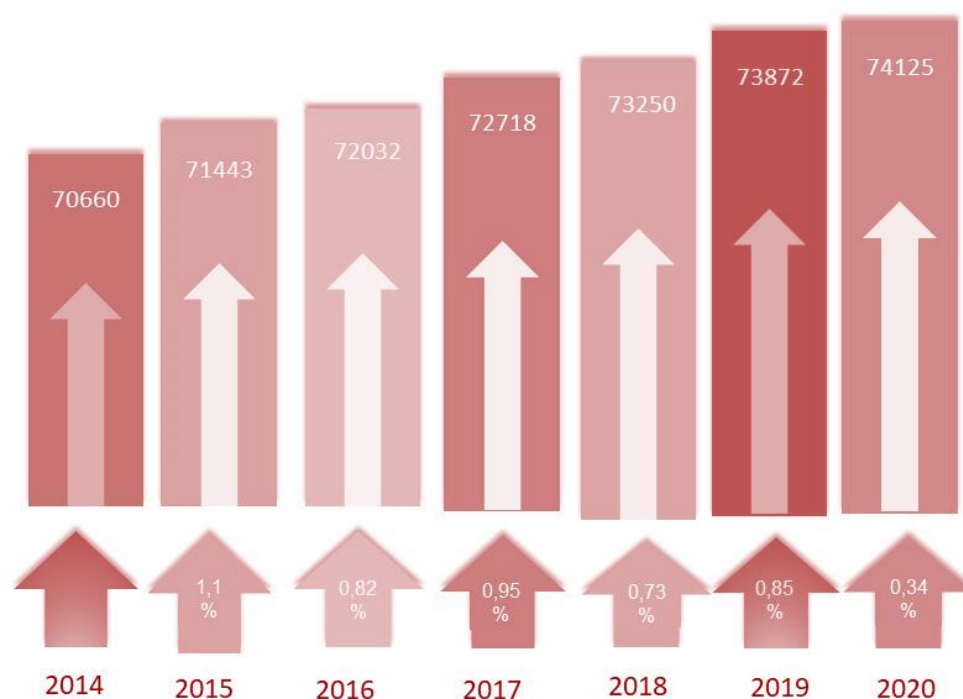
Významnou súčasťou analytickej časti komunitného plánu ako nástroja strategického riadenia oblasti sociálnych služieb je socio-demografická analýza, ktorá charakterizuje obyvateľstvo žijúce na určitom území na základe rôznorodých kritérií. Bližšie poznanie charakteristík obyvateľstva umožní samospráve lepšie spoznať prostredie, v ktorom sa komunitné plánovanie odohráva a od ktorého sa odvíja. V rámci tejto podkapitoly teda bližšie špecifikujeme základné cieľové skupiny sociálnych služieb, na čo v nasledujúcej podkapitole nadviažeme konkrétnymi sociálnymi službami, ktoré mestská časť svojim obyvateľom v súčasnosti poskytuje. Výšku úhrad za jednotlivé sociálne služby upravuje VZN č. 30/2021 o podmienkach poskytovania sociálnych služieb, výške a spôsobe úhrad za sociálne služby.

Obyvatelia, rodiny, deti a mládež

Mestská časť Bratislava – Ružinov (iné názvy: Bratislava-Ružinov, mestská časť Ružinov, Ružinov; nem. Rosenheim) je mestská časť Bratislavy v okrese Bratislava II, ktorá leží východne od centra. Svojou rozlohou a počtom obyvateľov patrí k najväčším zo 17 mestských častí Bratislavy.

K 31.12.2020 mala mestská časť Bratislava – Ružinov **74 125 obyvateľov**. Vývoj počtu obyvateľov má neustále narastajúcu tendenciu a medziročný rozdiel v posledných dvoch sledovaných rokoch dosiahol 0,34 %.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvateľov v poslednom sledovanom období (absolútne vyjadrenie), Zdroj: ŠÚSR 2021

Z hľadiska pohlavnej štruktúry z tabuľky č. 1 je možné vidieť, že podiel žien počas celého sledovaného obdobia prevyšoval podiel mužov na celkovom počte obyvateľov mestskej časti Bratislava – Ružinov, o čom svedčia aj hodnoty percentuálneho podielu na celkovom počte obyvateľov. Hodnoty percentuálneho podielu sa menia len minimálne.

	Muži	Percentuálny podiel	Ženy	Percentuálny podiel	Celkový počet obyvateľov
2014	32007	45,3	38653	54,7	70660
2015	32465	45,4	38978	54,6	71443
2016	32808	45,5	39224	54,5	72032
2017	33157	45,6	39561	54,4	72718
2018	33454	45,7	39796	54,3	73250
2019	33818	45,8	40054	54,2	73872

Tabuľka č.1: Vývoj podielu mužov a žien mestskej časti Bratislava - Ružinov, Zdroj: ŠÚSR 2021

Ďalšími významnými charakteristikami, ktoré by v procese plánovania komunitných sociálnych služieb nemali zostať nepovšimnuté, sú prirodzený prírastok (resp. úbytok), mechanický prírastok (resp. úbytok) a celkový prírastok (resp. úbytok) obyvateľstva. Zatiaľ čo prirodzený prírastok/úbytok nás informuje o rozdieli medzi počtom živonarodených a počtom zomrelých na určitom území, mechanický prírastok/úbytok zachytáva rozdiel medzi počtom prisťahovaných osôb na určité územie a počtom vysťahovaných osôb z toho istého územia. Celkový prírastok/úbytok je následne súhrnom (súčtom) prirodzeného a mechanického prírastku/úbytku a zachytáva celkový pohyb obyvateľstva v rámci určitého územia.

Rozdiel medzi zmieňovanými ukazovateľmi spočíva tiež v nástrojoch, akými môže samospráva vplývať na ich pozitívny vývoj. V snahe o **dosahovanie, resp. zvyšovanie prirodzeného prírastku** jej môže byť nápomocná:

- **nepriama podpora miery pôrodnosti**, napr. prostredníctvom podpory bývania pre mladé rodiny, podpory a rozširovania voľnočasových možností pre deti a mládež, rozširovania kapacít predškolských a školských zariadení a pod.,
- **pôsobenie na znižovanie miery úmrtnosti**, napr. informačnými kampaňami propagujúcimi zdravý životný štýl, podporou kvalitných sociálnych zariadení s vyškoleným personálom a podporou možností trávenia voľného času seniorov tak, aby viedli aktívny, spokojný a pestrý život.

Dosahovanie, resp. zvyšovanie mechanického prírastku už zahŕňa podstatne viac aktivít, a to nielen v sociálnej, ale aj hospodárskej a environmentálnej oblasti. Záujemcovia o bývanie v určitej lokalite zvažujú široké spektrum faktorov – od občianskej vybavenosti, cez kvalitu a dostupnosť technickej infraštruktúry či možnosti sociálneho využitia až po dostupnosť zelene na danom území.

Aj keď vzhľadom na vyššie uvedené sa môžu prirodzený a mechanický prírastok javiť ako dva separátne ukazovatele, v skutočnosti sa môžu, ale nemusia vzájomne ovplyvňovať. Napríklad, ak na určitom území existuje dobre rozvinutá infraštruktúra pre mladé rodiny s deťmi, existuje predpoklad, že mladí ľudia sa na toto územie budú sťahovať s cieľom založiť si rodinu, čo sa prejaví na mechanickom, ale aj prirodzenom prírastku. Podobne, ak na určitom území existuje dobre rozvinutá infraštruktúra pre seniorov, môže toto územie lákať seniorov z iných miest a obcí, aby sa prisťahovali, čo sa môže prejavíť na miere úmrtnosti.

Ukazovateľ prirodzený pohyb obyvateľstva je vyjadrený prostredníctvom hlavných populačných procesov, ktorými sú pôrodnosť (natalita) a úmrtnosť (mortalita). Prirodzený pohyb vyjadruje rozdiel počtu živonarodených a zomretých.

Počas rokov 2014 - 2020 má hodnota tohto ukazovateľa prevažne kladné hodnoty, najnižšia hodnota v sledovanom období je 0 v roku 2015, kedy sa počet zomretých vyrovnal počtu živonarodených. Počas zvyšných rokov bol počet

živorodených vyšší ako počet zomretých, pričom najmarkantnejší prírastok bol zaznamenaný v roku 2018.

Obzvlášť užitočné a potrebné je teda všestranne podporovať mladé rodiny, zabezpečiť a ďalej rozvíjať uspokojujúce kvalitatívne a kapacitné vybavenie materských a základných škôl.

Tab. č. 2 Vývoj prirodzeného prírastku mestskej časti mestskej časti Bratislava – Ružinov

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Živorodení	887	934	987	1017	1091	980	1027
Zomretí	877	934	895	936	936	907	899
Prirodzený pohyb	10	0	92	81	155	73	128

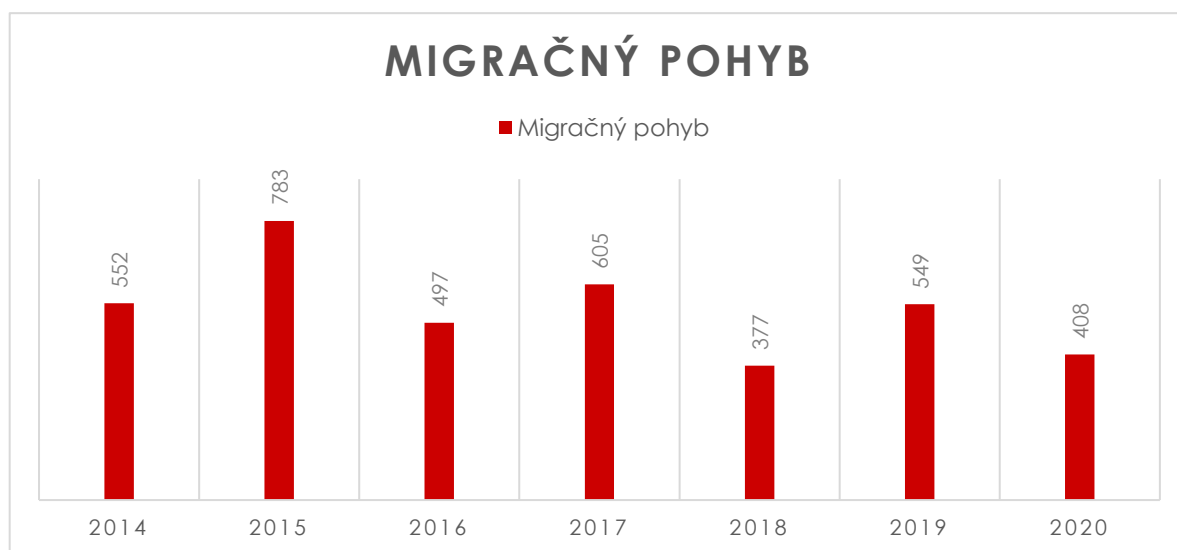
Zdroj: ŠÚSR, 2021

Migračný prírastok obyvateľstva predstavuje rozdiel medzi počtom prisťahovaných obyvateľov a počtom vysťahovaných obyvateľov. Tento rozdiel potom určuje migračný prírastok v resp. migračný úbytok, ktorý možno interpretovať aj ako indikátor celkovej atraktivity prostredia. Rozhodovanie obyvateľov, či vo svojej súčasnej lokalite zostanú, sa deje na základe mnohých faktorov: dostupných pracovných príležitostí, cenovej relácie nehnuteľností, kvality životného prostredia, dostupnosti sociálnych služieb, možností trávenia voľného času, kvality dopravnej infraštruktúry a podobne. V prípade, že viac ľudí z lokality odchádza ako do nej prichádza, pravdepodobne existuje nesúlad medzi potrebami občanov a možnosťami lokality. V tejto súvislosti je dokument PHRSR zdrojom cenných informácií, ktoré môže mestská časť využiť vo svoj prospech.

Najvyšší počet prisťahovaného obyvateľstva dosiahla MČ v roku 2015, naopak najvyšší počet obyvateľov, ktorí sa z MČ vysťahovali, bol v roku 2018. Migračný pohyb v sledovanom období má kolísavý charakter, napriek tomu, že hodnoty sa držia na kladnej strane, v roku 2020 klesla krivka migračného pohybu na hodnotu 406 obyvateľov, čo môže byť odrazom pandemickej situácie v danom roku.

Táto imigrácia do mestskej časti Bratislava – Ružinov môže byť z veľkej časti vnímaná ako dôsledok migrácie za prácou a atraktívnym prostredím, nakoľko je mestská časť Bratislava – Ružinov z hľadiska mestských častí najväčšou a poskytuje mnoho pracovných príležitostí. Kolísavý trend, ale naznačuje taktiež vnútornú migráciu v rámci Bratislavy spôsobenú vnútornými suburbanizačnými procesmi smerom z centra mesta na jeho okraj, ktorej sa zúčastňujú prevažne mladé rodiny, nakoľko mestská časť Bratislava – Ružinov dlhodobo bojuje s nedostatočnými kapacitami predškolských a školských zariadení voči dopytu. Úlohou samosprávy je využiť tento rozvojový potenciál zabezpečením a rozvojom vhodnej občianskej a technickej vybavenosti, ako aj podporou rozvoja služieb pre obyvateľov.

Graf č. 2: Vývoj migračného prírastku mestskej časti Bratislava - Ružinov

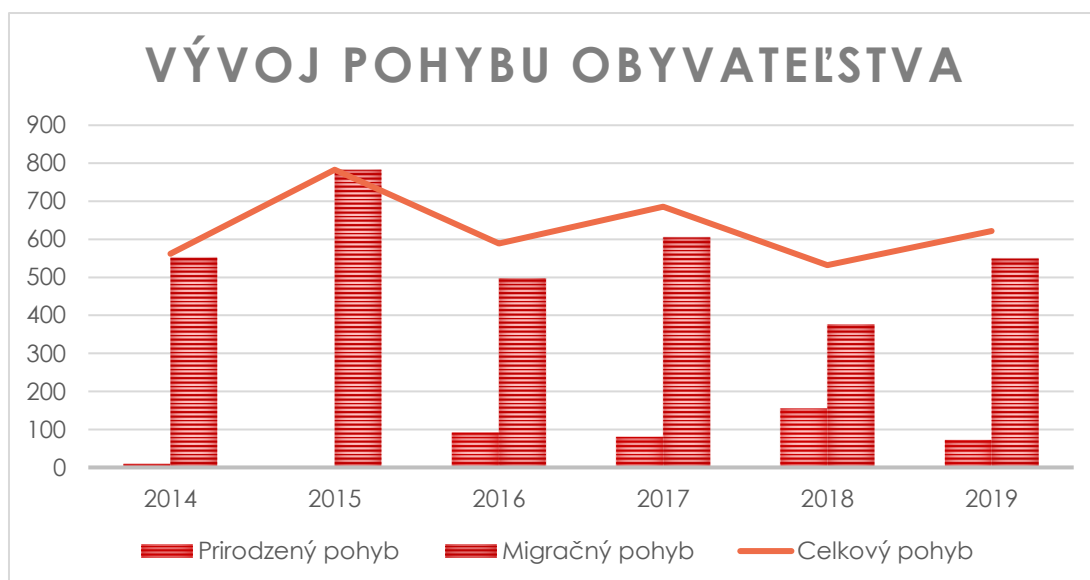

Zdroj: ŠÚSR, 2021

Z vyššie uvedených hodnôt je možné vyvodíť celkový pohyb obyvateľstva.

Celkový pohyb obyvateľstva je súčtom prirodzeného prírastku a migračného prírastku. Z vyššie uvedeného vyplýva, že migračný prírastok v mestskej časti Bratislava – Ružinov prevyšuje prirodzený prírastok. Vďaka tomuto faktoru dosahoval celkový prírastok obyvateľstva (sčítaním prirodzeného a migračného prírastku obyvateľov) počas všetkých sledovaných rokov kladné hodnoty.

Graf č. 3: Vývoj celkového prírastku mestskej časti Bratislava - Ružinov

Zdroj: ŠÚSR, 2021

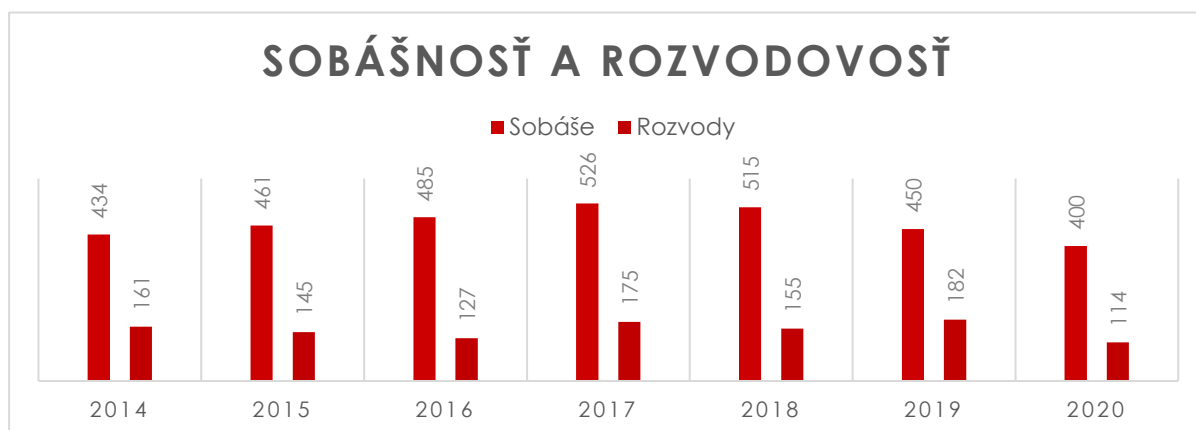
Sobáše a rozvody ako dôležitá súčasť demografického správania priamo aj nepriamo súvisia s pôrodnosťou a teda aj s celkovým smerovaním populácie. Od roku 2014 do roku 2020 bolo v mestskej časti v priemere uzavretých 122,6 manželstiev ročne. Vyššia sobášnosť bola zaznamenaná koncom sledovaného obdobia, pričom najviac manželstiev vzniklo v roku 2018 a 2019 rovnako 142. V roku 2020 zaznamenávame opäť pokles.

Priemerne sa v mestskej časti rozvedie 174,7 manželstiev za rok (10-ročný priemer). Najviac rozvodov (182) sa uskutočnilo v roku 2019. Rozvodovosť má kolísajúci charakter. Na začiatku sledovaného obdobia sa na 1000 obyvateľov uskutočnilo 2,28 rozvodov za rok. Na konci sledovaného obdobia sa už miera rozvodovosti dostala na 1,54.

Sobášnosť a rozvodovosť mestskej časti zachytáva nasledujúca tabuľka č. 3 a graf č. 4.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet sobášov	434	461	485	526	515	450	400
Hrubá miera sobášnosti	6,14	6,45	6,73	7,23	7,03	6,09	5,34
Počet rozvodov	161	145	127	175	155	182	114
Hrubá miera rozvodovosti	2,28	2,03	1,76	2,40	2,11	2,46	1,54

Tab. č. 3: Sobášnosť a rozvodovosť mestskej časti Bratislava – Ružinov, Zdroj: ŠÚSR, 2021

Graf č. 4: Vývoj sobášnosti a rozvodovosti v mestskej časti Bratislava-Ružinov, Zdroj: ŠÚSR, 2021

Ekonomická aktivita je významnou charakteristikou z hľadiska plánovania sociálnych služieb. Pre sociálny systém v podmienkach Slovenskej republiky je príznačný trend, kedy čoraz menší počet ekonomicky aktívnych osôb vytvára hodnoty pre čoraz väčší počet ekonomicky neaktívneho obyvateľstva. Takáto situácia má negatívny dopad na verejné financie a v konečnom dôsledku sa odzrkadľuje na kvalite života všetkých obyvateľov.

Pri analýze týchto štruktúr vychádzame z posledných dostupných údajov zo SOBD 2011. MČ Bratislava – Ružinov mala v tomto roku 57,88 % ekonomicky aktívneho obyvateľstva (EAO), pričom podiel pracujúcich v rámci EAO dosahoval 70,34 %. Podiel pracujúcich z celkového počtu obyvateľov mestskej časti Bratislava – Ružinov bol 40,71 % a nezamestnaných 4,27 %. Vysoký podiel na celkovom počte obyvateľov mali dôchodcovia (28,82 %) a závislé osoby (13,64 %), medzi ktoré patria deti do 16 rokov.

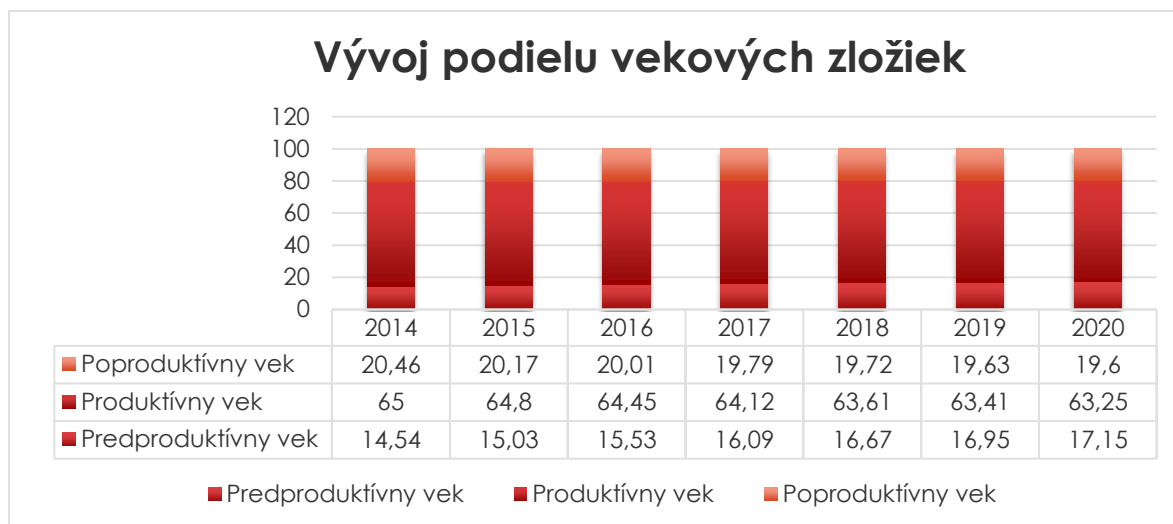
Osoby ekonomicky aktívne (EAO)		Počet	Podiel z EAO v %
z toho:	Pracujúci	27 918	70,34
	Osoby na materskej dovolenke a rodičovskej dovolenke	1764	4,44
	Nezamestnaní	2929	7,38
	Pracujúci dôchodcovia	2581	6,5
	Študenti	4141	10,43
	Osoby v domácnosti	356	0,9
Osoby ekonomicky neaktívne (ENO)		Počet	Podiel z ENO v %
z toho:	Nepracujúci dôchodcovia	17184	59,49
	Ostatní nezávislí	84	0,29
	Závislé osoby	9354	32,38
Iná a nezistená ekonomická aktivita		2263	-
Spolu		68 574	

Tab. č. 4: Ekonomická aktivita obyvateľstva v mestskej časti Bratislava – Ružinov za rok 2011.
Zdroj: ŠÚSR, 2021

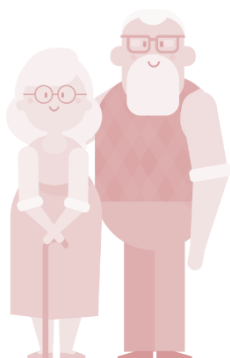
Sledovanie produktivity obyvateľstva je dôležité z dôvodu zabezpečenia adekvátnej infraštruktúry na území mestskej časti. Napríklad neustále sa zväčšujúca skupina detí v predproduktívnom veku vyvoláva tlak na budovanie „jaslí“ a detských ihrísk, naopak, zväčšujúca sa skupina poproduktívneho obyvateľstva indikuje potrebu rozširovania, resp. budovania zariadení pre seniorov, denných centier, denných stacionárov, prepravnej služby, opatrovateľskej služby apod.

Graf č. 4 dokladuje, že podiel obyvateľov v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov) za obdobie rokov 2014 - 2020 stúpol o 2,4 %, čo je možné považovať za značne pozitívny trend spôsobený, vzhľadom na vyššie uvedené údaje o prirodzenom a migračnom pohybe obyvateľstva, najmä migračným prírastkom mladých rodín a pozitívnym prirodzeným prírastkom v celom sledovanom období. V ďalších dvoch vekových kategóriách nastal úbytok obyvateľov v celom sledovanom období. Rozdiel medzi rokmi 2014 a 2020 pri obyvateľstve v poproduktívnom veku klesol o 0,83 %. Tento vývoj poukazuje na trend, ktorý je na Slovensku ojedinelý, keďže vo väčšine obcí a miest dochádza k starnutiu obyvateľstva, v mestskej časti Bratislava – Ružinov je to naopak.

Graf č. 5: Vývoj podielu predproduktívneho, produktívneho a poproduktívneho obyvateľstva v mestskej časti Bratislava - Ružinov 2014 - 2020 (absolútne vyjadrenie), Zdroj: ŠÚSR

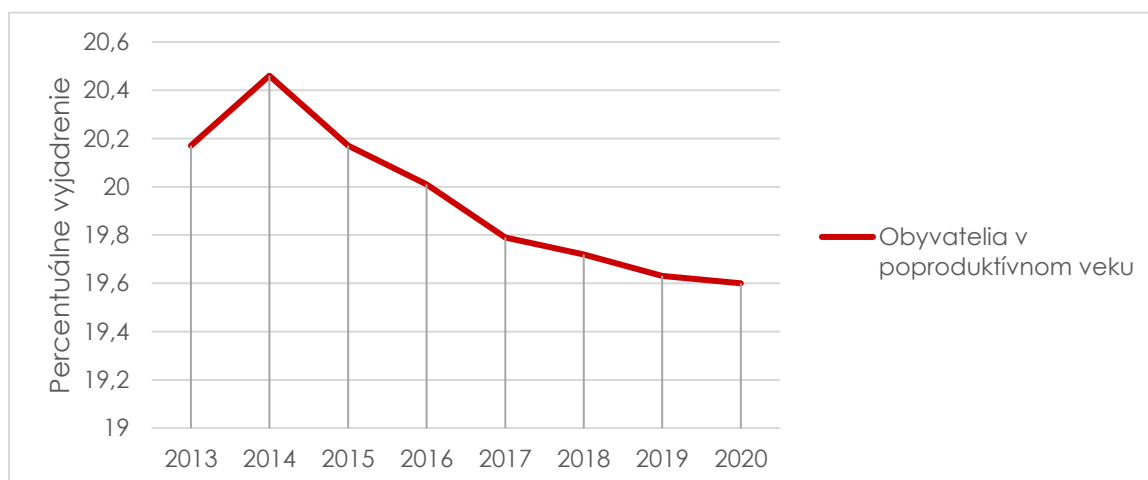

Seniori

Ako bolo prezentované vo vyššie uvedenom grafe, počet obyvateľov v poproduktívnom veku neustále stúpa. Toto kontinuálne stúpanie nie je ojedinelým javom v rámci celej Európskej únie, v dôsledku čoho sa na úrovni EÚ a aj na národných úrovniach začali zostavovať dokumenty zamerané špeciálne na „starnúcu“ Európu, t. j. na vytváranie potrebných postupov, tovarov a služieb pre zväčšujúcu sa skupinu poproduktívneho obyvateľstva.

Pri komunitnom plánovaní je preto nevyhnutné brať na vedomie ukazovatele z dostupných štatistík, nakoľko neustále stúpajúci trend poukazuje na nutnosť zamerania komunitného plánovania na ďalšie roky na seniorov a ich zabezpečenie.

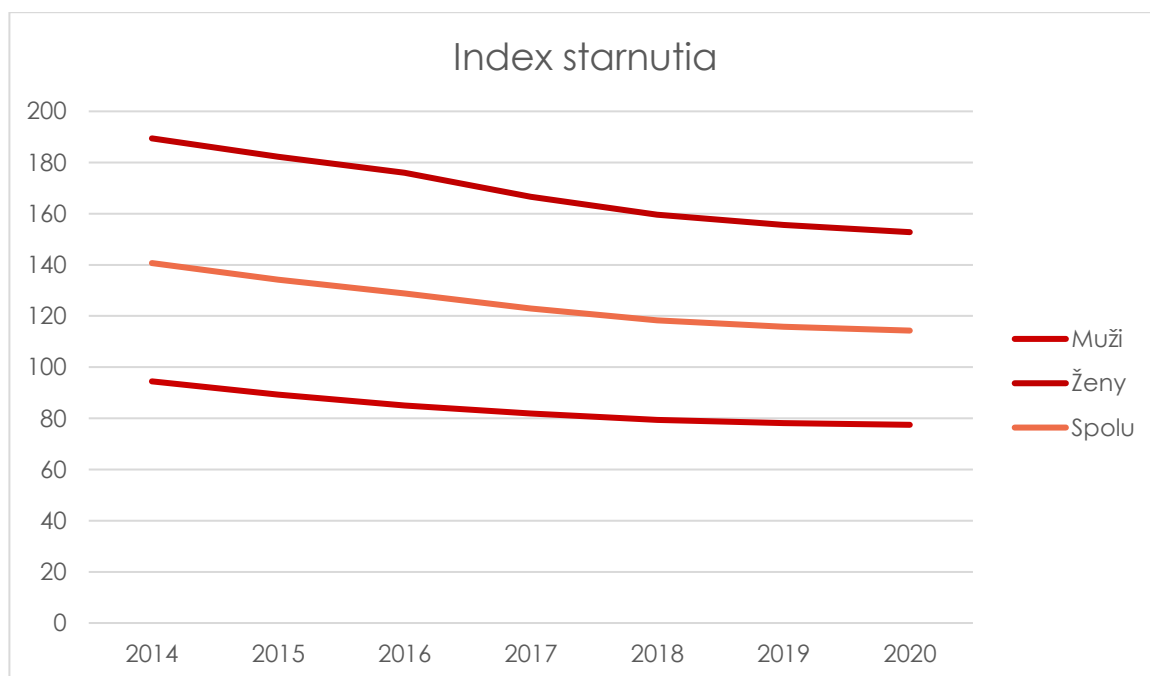
Graf č. 6: Vývoj podielu poproduktívneho obyvateľstva 2013-2020, Zdroj: ŠÚSR

Existuje niekoľko nástrojov, ktorými môže samospráva zvýšiť kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb pre seniorov a znížiť riziko sociálnej exklúzie tejto cieľovej skupiny. Nástroje môžu byť preventívne alebo nápravné. **Nástrojmi preventívneho charakteru** sú tie, ktorými sa samospráva snaží predchádzať vzniku problémov súvisiacich so socializáciou seniorov, akými sú napr. nedostatok kontaktu s inými ľuďmi, nedostatok príležitostí pre seberealizáciu, nedostatok relevantných informácií a pod. **Nápravné nástroje** prichádzajú na rad až vtedy, ak preventívne opatrenia absentovali, neboli vhodne zvolené alebo neboli dostatočne účinné. Medzi typické nápravné opatrenia patrí poskytovanie rôznych finančných príspevkov.

Medzi **štandardné sociálne služby poskytované samosprávami seniorom** možno zaradiť napr. opatrovateľskú službu, služby denných centier, denných stacionárov a zariadení pre seniorov, prepravnú službu a sociálnu službu poskytovanú v jedálni. Ako nástroj socializácie seniorov a prevencie pred sociálnym vylúčením slúži často organizovanie rôznych kultúrnych, vzdelávacích či spoločenských podujatí práve pre túto cieľovú skupinu.

Pre lepšiu ilustráciu vývoja aktuálnej situácie s ohľadom na starnutie obyvateľstva je v grafe č. 7 prezentuje index starnutia. Vekovú štruktúru obyvateľstva je možné vyjadriť indexom populačnej dynamiky (index starnutia), ktorý predstavuje pomer poproduktívnej a predproduktívnej zložky obyvateľstva. Index populačnej dynamiky vyjadruje, koľko obyvateľov v poproduktívnom veku (65+) pripadá na 100 obyvateľov predproduktívneho veku (0-14 rokov).

Graf č. 7: Index starnutia obyvateľstva 2014-2020, Zdroj: ŠÚSR

Ťažko zdravotne postihnutí

Ťažko zdravotne postihnuté osoby – aj keď navonok vystupujú pod týmto všeobecným, súhrnným označením – sú členitá cieľová skupina komunitného plánovania, v rámci ktorej sa potreby jednotlivcov spravidla výrazne líšia. **Ťažko zdravotne postihnutými sú fyzické osoby, ktorých miera funkčnej poruchy je najmenej 50 %.** Takýmito osobami môžu byť napríklad osoby s pohybovým či zmyslovým postihnutím, osoby s duševnými poruchami a poruchami správania sa, osoby s poruchami nervového systému, ale aj osoby s poruchami výživy a premeny látok (celiatici, diabetici) a pod. Z uvedeného je zrejmé, že potreby ŤZP osôb v rámci jednotlivých skupín postihnutia tak, ako ich definuje zákon č. 447/2008, nemusia byť a spravidla ani nie sú totožné, preto **pri plánovaní sociálnych služieb nemožno ťažko zdravotne postihnutých vnímať ako homogénnu skupinu.** V tejto súvislosti je potrebné dodať, že okrem samotného druhu postihnutia na potreby ŤZP vplývajú aj ďalšie faktory – sociálne zázemie, vek, vzdelanie a pod.

Aby mohlo byť plánovanie komunitných sociálnych služieb pre ŤZP osoby efektívne, **je žiaduce, aby samospráva disponovala štatistickými dátami o štruktúre postihnutia a ďalších sociálnych charakteristikách ŤZP občanov.** Na účely komunitného plánovania boli údaje o tejto cieľovej skupine získané z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Prehľad ťažko zdravotne postihnutých žijúcich na území mestskej časti Bratislava - Ružinov v členení podľa vekových kategórií a typu postihnutia zachytávajú nasledujúce tabuľky.

Veková skupina	Počet	Veková skupina	Počet
0 – 2 roky	6	50 – 59 rokov	694
3 – 4 roky	17	60 – 61 rokov	171
5 – 15 rokov	183	62 – 69 rokov	754
16 – 17 rokov	39	70 – 79 rokov	714
18 – 24 rokov	91	80 – 89 rokov	726
25 – 39 rokov	488	90 – 99 rokov	210
40 – 49 rokov	420	100 a viac rokov	8
Spolu			4521

Skupina postihnutia podľa evidencie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Muži	Ženy	Celkovo
Skupina postihnutia I	4	1	5
Skupina postihnutia II	28	34	62
Skupina postihnutia III	226	250	476
Skupina postihnutia IV	274	263	537
Skupina postihnutia V	237	283	520
Skupina postihnutia VI	56	75	131
Skupina postihnutia VII	77	87	164
Skupina postihnutia VIII	151	153	304
Skupina postihnutia IX	25	31	56
Skupina postihnutia X	150	261	411
Skupina postihnutia XI	18	37	55
Skupina postihnutia XII	271	641	912
Skupina postihnutia XIII	39	53	92
Skupina postihnutia XIV	17	255	272
Skupina postihnutia XV	10	8	18
Skupina postihnutia XVI	3	0	3
Nezaradené	301	535	836
Spolu	1887	2634	4521

Tab. č. 5 a 6: ŽTP podľa pohlavia, veku a skupiny postihnutia žijúci v mestskej časti Bratislava - Ružinov – údaje za 8/2021. Zdroj: ÚPSVaR

Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Sociálne vylúčenie predstavuje stav dlhodobej separácie jednotlivca od spoločnosti, ktorý môže nastať ako dôsledok rôznych, niekedy náhlych skutočností, najčastejšie však v dôsledku straty zamestnania, nedostatočného vzdelania, ťažkého zdravotného postihnutia, staroby, závislosti od návykových látok, finančnej nestability, pôvodu, rasy, príslušnosti k etniku či vierovyznaniu. Sociálne vylúčenie sa prejavuje nezáujmom jednotlivca, resp. skupiny ľudí s určitými znakmi o zvyšok spoločnosti alebo/a súčasne nezáujmom spoločnosti o tohto jednotlivca/túto skupinu. Sociálne vylúčené osoby predstavujú minoritu a ich sociálne problémy a potreby sú výrazne odlišné od problémov a potrieb majority, môžu mať dokonca až existenčný charakter. Osoby stojace „na okraji“ spoločnosti obvykle svoju situáciu nedokážu riešiť samostatne, ale sú odkázané na pomoc a spolupatričnosť iných ľudí. Tam, kde zlyhá rodina a blízki známi, nastupuje pomoc vyšších inšancií.

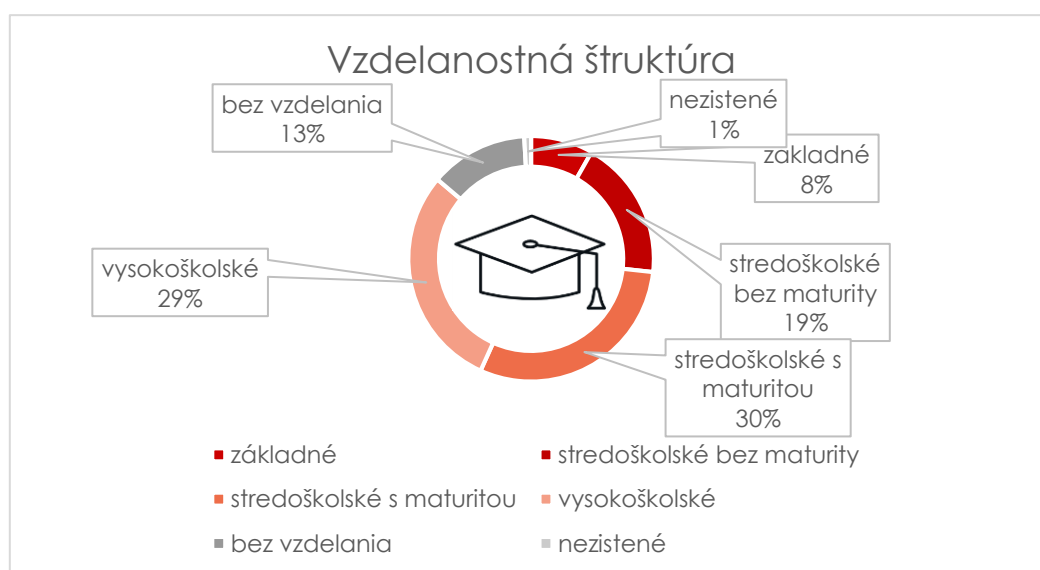
Samospráva disponuje relatívne širokou škálou nástrojov, ktorými môže predchádzať sociálnemu vylúčeniu alebo eliminovať jeho dôsledky. Aj v tomto prípade môžeme opatrenia rozčleniť na preventívne a nápravné. Preventívnymi opatreniami sú najmä aktivity zamerané na osvetu obyvateľstva (napr. v oblasti finančnej gramotnosti, škodlivosti návykových látok a pod.), informovanie verejnosti (napr. o voľných pracovných miestach, vzdelávacích kurzoch a pod.), združovanie ľudí (kultúrne a spoločenské podujatia), podporu voľnočasových možností (budovanie športovísk, zakladanie záujmových spolkov a pod.) a rôzne iné. Nápravné opatrenia zahŕňajú poskytovanie rôznych finančných príspevkov, budovanie liečební pre ľudí závislých od návykových látok či budovanie nocľahární pre ľudí bez domova a pod.

Faktorom sociálneho vylúčenia v podmienkach Slovenskej republiky je najčastejšie ťažké zdravotné postihnutie či staroba, ale aj dlhodobá nezamestnanosť a príslušnosť k rómskemu etniku. Ďalšími skupinami ohrozenými sociálnym vylúčením sú napr. osoby po výkone trestu, osoby bez domova a týrané osoby.

Viacere štatistické dáta týkajúce sa osôb ohrozených sociálnym vylúčením sa evidujú v špecializovaných inštitúciách (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo vnútra SR a pod.), preto možno považovať mieru ich dostupnosti a rýchlosť prístupu k nim z pohľadu mestskej časti za nižšiu. Problematická je v tomto smere aj reprezentatívnosť dát, keďže nie každá osoba ohrozená sociálnym vylúčením je v štatistikách evidovaná (napr. nie každý alkoholik je liečený, nie každá týraná osoba domáce násilie nahlási a pod.). Je to teda aj absencia dát, ktorá do určitej miery znemožňuje poskytovanie správnych sociálnych služieb v adekvátnom rozsahu, v správnom čase a na správnom mieste, čo si samospráva uvedomuje, a preto má záujem pracovať na zvýšení prísunu potrebných dát aj tohto charakteru.

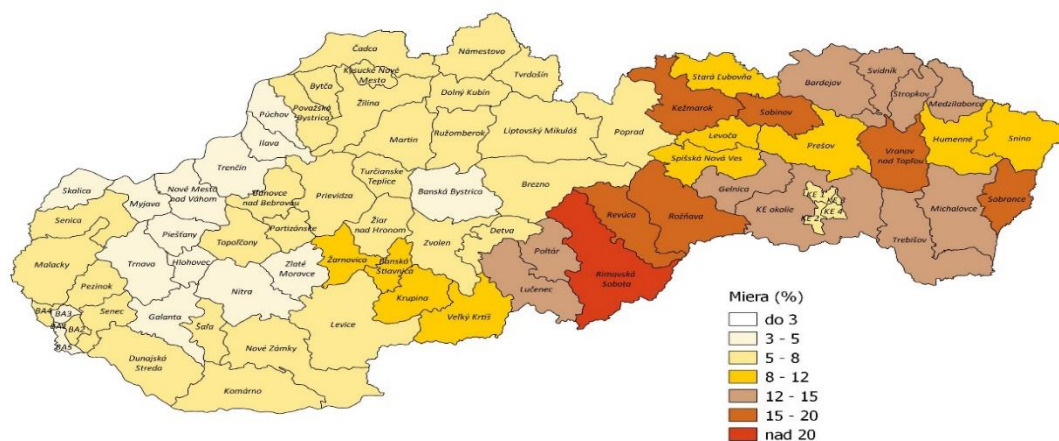
Ako sme už naznačili, medzi zraniteľné skupiny obyvateľstva ohrozené sociálnym vylúčením patria osoby s nižším vzdelaním. Na území mestskej časti sa nachádzajú všetky stupne školských zariadení. Ako je vidieť na grafe č. 5, na základe posledných dostupných údajov z roku 2011, majú obyvatelia mestskej časti Bratislava – Ružinov vo väčšine prípadov ukončené úplné učňovské, stredné odborné, vrátane vyššieho, alebo stredné všeobecné vzdelanie s maturitou. Druhé najväčšie zastúpenie má vysokoškolské vzdelanie. Na treťom mieste z hľadiska početnosti sa nachádza učňovské a stredné odborné vzdelanie bez maturity. V súlade s celoslovenským trendom, sa v budúcnosti očakáva zvyšovanie podielu obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Takáto vzdelanostná štruktúra je priaznivá pre ďalší rozvoj MČ.

Graf č. 8: Vzdelanostná štruktúra občanov mestskej časti Bratislava - Ružinov, Zdroj: SODB 2011

Ďalšou skupinou ohrozenou sociálnym vylúčením je skupina nezamestnaných, predovšetkým nezamestnaných dlhšie ako 1 rok.

Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch SR k 30.06.2021

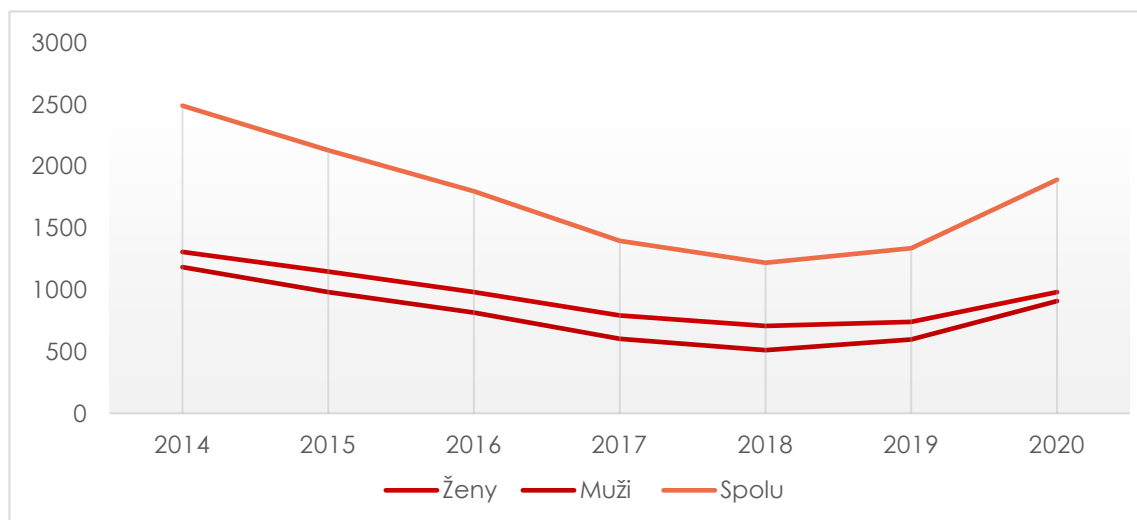

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava.
Miera evidovanej nezamestnanosti je vypočítaná na základe výberových zisťovaní ŠÚ SR o priemerného počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie. Algoritmus výpočtu stanovilo MPSVR SR.

Miera evidovanej nezamestnanosti sa v okrese Bratislava II drží na úrovni 5-8 %, čo je oproti ostatnému územiu Slovenska druhá najnižšia miera nezamestnanosti vôbec.

Počet uchádzačov o zamestnanie v mestskej časti Bratislava – Ružinov má klesajúci charakter počas celého sledovaného obdobia, okrem posledných rokov 2019 a 2020, kedy je zaznamenaný opätovný nárast o 9,7 % oproti predchádzajúcemu roku v roku 2019 a medziročné zvýšenie dokonca o vyše 40 % do konca roku 2020.

Graf č. 9: Vývoj nezamestnanosti, Zdroj: ŠÚSR, 2021

Z hľadiska vekovej štruktúry uchádzačov o zamestnanie môžeme skonštatovať, že medzi nezamestnanými obyvateľmi mestskej časti početnú skupinu tvoria osoby staršie ako 50 rokov (znevýhodnení uchádzači o zamestnanie). Nárast ale nastal vo všetkých vekových skupinách.

Počet UoZ	do 20 r.	20-24 r.	25-29 r.	30-34 r.	35-39 r.	40-44 r.	45-49 r.	nad 50 r.
K 31.12.2020	12	138	239	249	290	254	200	507
K 30.6.2021	6	157	237	243	296	290	229	559

Tab. č. 7: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie podľa veku v mestskej časti Bratislava - Ružinov 2020 - 2021, Zdroj: ÚPSVaR

Miera dlhodobej nezamestnanosti bola v mestskej časti mierne stúpila v porovnaní s ostatnými rokmi. Výraznejšie narástol počet nezamestnaných do 3 mesiacov.

Počet UoZ	do 3 mes.	4-6 mes.	7-9 mes.	10-12 mes.	13-24 mes.	25-48 mes.	nad 48 mes.
k 31.12.2020	396	483	328	241	271	119	51
k 30.06.2021	516	392	288	222	386	155	58

Tab. č. 8: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky obdobia nezamestnanosti 2020 - 2021, Zdroj: ÚPSVaR

7. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Analýza súčasného stavu v oblasti poskytovania sociálnych služieb úzko nadväzuje na socio-demografickú analýzu a predstavuje neoddeliteľnú súčasť komunitného plánu, pretože iba na základe monitoringu súčasnej situácie je možné identifikovať silné a slabé stránky samosprávy v oblasti poskytovania sociálnych služieb a navrhnúť konkrétne možnosti ich budúceho rozvoja. V rámci nasledujúcej textovej časti preto popisujeme aktuálny stav sociálnej starostlivosti vo vzťahu k jednotlivým cieľovým skupinám, ktoré sme bližšie špecifikovali v predchádzajúcej kapitole. Ešte pred tým si však vymedzíme pôsobnosť miestneho úradu ako kľúčovej inštitúcie v oblasti poskytovania sociálnych služieb a poskytovania informácií o sociálnych službách na území mestskej časti.

Pôsobnosť miestneho úradu

Ústrednou inštitúciou mestskej časti Bratislava – Ružinov je **Miestny úrad MČ Bratislava – Ružinov** so sídlom na Mierovej ulici č. 21. Úrad pozostáva z viacerých odborov, avšak vo veci poskytovania sociálnych služieb a poskytovania informácií o sociálnych službách obyvateľom mestskej časti je žiaduce poukázať predovšetkým na činnosť Odboru sociálnych vecí, ktorý pozostáva z Oddelenia sociálnych služieb, Zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa a Oddelenia „Denné centrá“.

Oddelenie sociálnych služieb:

- zabezpečuje poskytovanie finančných príspevkov a jednorazových finančných príspevkov ako aj jednorazových dávok v hmotnej núdzi občanom MČ (dôchodcom, rodinám s deťmi, neprispôsobivým občanom);
- zabezpečuje poskytovanie mimoriadnych finančných príspevkov pri narodení dieťaťa, pri prvom vstupe dieťaťa do školy, k Vianociam rodinám s deťmi v hmotnej núdzi a rodinám s nízkym príjmom;
- vyhotovuje sociálny posudok, posudok o odkázanosti na sociálnu službu, vydáva rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu podľa zákona č.448/2008 Z. z. zákona o sociálnych službách v znení neskorších predpisov;

- vedie evidenciu žiadostí v odkázanosti na sociálnu službu, vedie evidenciu uzatvorených zmlúv o poskytovaní sociálnych služieb, vedie evidenciu zmlúv, podľa ktorých bol poskytnutý finančný príspevok na prevádzku neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby;
- zabezpečuje výkon terénnej práce v rodine, kolektívnych zariadeniach a organizáciách;
- vyhľadáva a vedie evidenciu občanov, ktorým je potrebné poskytnúť sociálnu pomoc;
- zabezpečuje úlohy vyplývajúce zo zákona NR SR č 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v zmysle čl. 32 Štatútu hl. m. SR Bratislavy;
- vydáva rozhodnutia o udelení pokarhania maloletým a mladistvým pri porušení zákazu podľa § 2 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb v znení zákona č. 214/2009 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov;
- navrhuje orgánom príslušným na rozhodovanie o prídavkoch na deti, aby v odôvodnených prípadoch zastavili výplatu tejto dávky;
- pôsobí ako náhradný príjemca prídavkov na deti z dôvodov záškoláctva;
- zabezpečuje letné tábory pre deti zo sociálne slabších a viacdetných rodín;
- zabezpečuje integračný tábor pre deti zdravotne a telesne postihnuté;
- vykonáva poradenstvo pri riešení rodinných a sociálnych problémov;
- koná v druhom stupni vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhoduje zriadená rozpočtová alebo príspevková organizácia;
- zabezpečuje zriaďovanie a činnosť denných centier a metodicky riadi ich činnosť;
- utvára podmienky na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a na udržiavanie fyzickej a psychickej aktivity občanov;
- organizuje zájazdy a rekreačno-ozdravovacie pobyty pre nepracujúcich dôchodcov;
- organizuje spoločné stravovanie pre dôchodcov (od 1.1. 2020 je MČ zriaďovateľom jedálne na Zimnej ulici č. 1);
- spolupracuje so subjektmi a inštitúciami činnými v sociálno-zdravotnej oblasti, ktoré poskytujú sociálnu pomoc v súlade so zákonom o sociálnych službách,

ako aj s ďalšími právnickými a fyzickými osobami, ktoré pôsobia v sociálnej oblasti;

- zabezpečuje pochovávanie zomrelých, ak k úmrtiu došlo na území mestskej časti a do 96 hodín od úmrtia nikto nezabezpečí pochovanie alebo ak sa nezistila totožnosť mŕtveho do siedmich dní od úmrtia
- spolupôsobí pri súdnych konaniach o spôsobilosti na právne úkony;
- poskytuje súdu súčinnosť pri hodnotení výkonu funkcie opatrovníka;
- vykonáva funkciu opatrovníka na základe rozhodnutia súdu;
- metodicky riadi a koordinuje činnosť Ružinovského domova seniorov, Sklenárova 14 Bratislava, Domova dôchodcov, Pažitková 2 Bratislava;
- poskytuje poradenstvo v oblasti sociálnych služieb občanov MČ;
- spolupracuje s FNsP pri zabezpečovaní sociálnej služby pre občanov nepriaznivej sociálnej situácii do zariadení sociálnych služieb;
- v rámci Slovenska metodicky usmerňuje a koordinuje poskytovanie opatrovateľskej služby;
- spracováva a poskytuje požadované podklady útvaru krízového riadenia.

Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa poskytuje službu na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života poskytovaním starostlivosti o dieťa. V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa sociálna služba poskytuje do 31. augusta bezprostredne nasledujúceho po dovŕšení troch rokov veku dieťaťa, ak sa rodič alebo fyzická osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, pripravuje na povolanie štúdiom na strednej škole alebo na vysokej škole, pripravuje na trh práce alebo vykonáva aktivity spojené so vstupom alebo s návratom na trh práce alebo vykonáva zárobkovú činnosť.

Masová komunikácia Miestneho úradu MČ Bratislava – Ružinov s verejnosťou je zabezpečovaná prostredníctvom Útvaru pre styk s verejnosťou, ktorý:

- organizuje a zabezpečuje spoluprácu MČ s médiami;
- zabezpečuje mediálnu propagáciu aktivít organizovaných mestskou časťou a miestnym úradom;
- pripravuje tlačové správy a vyhlásenia informujúce verejnosť o aktivitách MČ;
- zabezpečuje informovanosť občanov prostredníctvom médií;
- zabezpečuje komunikáciu s obyvateľmi, odpovedá na ich podnety;

- pripravuje podklady na verejné vyhlásenia a prejavy zástupcov MČ;
- zúčastňuje sa stretnutí starostu s občanmi;
- zúčastňuje sa zasadnutí miestnej rady a miestneho zastupiteľstva;
- zabezpečuje monitoring finančných programov EÚ a iných grantových programov;
- zabezpečuje informácie o možnosti získania externých finančných prostriedkov, informuje o detailoch a technických podmienkach projektov vedenie MČ;
- v spolupráci s odbornými pracovníkmi spracováva podklady k jednotlivým projektovým výzvam;
- komplexne rieši administratívu projektov – podanie projektu, monitoring a vyhodnotenie;
- informuje o aktuálnych projektových výzvach organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ a v prípade potreby im poskytuje konzultácie;
- informuje o aktuálnych projektových výzvach širokú verejnosť, najmä neziskové organizácie so sídlom alebo pôsobnosťou v Ružinove s cieľom zabezpečiť rozvoj MČ na všetkých úrovniach;
- iniciuje uchádzanie sa o projekty inter-regionálneho charakteru v spolupráci so všetkými zamestnancami miestneho úradu, s príslušnými spoločnosťami (zriadenými a založenými mestskou časťou) a subjektmi ako sú Bratislavský samosprávny kraj, Hlavné mesto SR Bratislava, Únia miest Slovenska a s ďalšími orgánmi, organizáciami, inštitúciami a inými subjektmi na území SR a mimo územia SR.

V roku 2013 bola na Miestnom úrade mestskej časti zriadená **Linka sociálnej pomoci** (tel. č. +421 2 4828 4451), ktorá slúži na poskytovanie základného sociálneho poradenstva všetkým obyvateľom Ružinova a zvyšuje dostupnosť informácií o oblasti poskytovania sociálnych služieb, riešenia krízových situácií rodín s deťmi, osamelých seniorov odkázaných na pomoc iných a osôb v náhlej hmotnej núdzi. Linka je obyvateľom dostupná počas pracovných dní od 7:30 hod do 17:00 hod v pondelok a v stredu, do 15:00 hod v utorok a vo štvrtok a do 12:00 hod v piatok.

Ďalšími informačnými kanálmi mestskej časti Bratislava – Ružinov vo veci poskytovania informácií obyvateľom, komunikácie s obyvateľmi ako aj získavania spätnej väzby od obyvateľov sú:

- **webová stránka** mestskej časti (www.ruzinov.sk),
- mesačník mestskej časti **Ružinovské ECHO** (www.ruzinovskeecho.sk),

- **TV Ružinov** (www.tvr.sk).

Cieľom mestskej časti je aj v rámci aktuálneho plánovacieho obdobia 2022 – 2026 zabezpečiť **dobrú dostupnosť sociálnych služieb ako aj dobrú informovanosť a zrozumiteľnosť informácií o sociálnych službách pre občanov** posilňovaním otvorenosti a transparentnosti pri plánovaní a poskytovaní sociálnych služieb a zvyšovaním spoluúčasti občanov na rozhodovaní o veciach sociálnych. Hlavnými nástrojmi na dosiahnutie tohto cieľa budú:

- dostupnosť informácií o sociálnych službách pre občanov,
- uplatnenie jednotného a prehľadného systému informovanosti o sociálnych službách na webovej stránke mestskej časti Bratislava – Ružinov s pravidelnou aktualizáciou informácií,
- využívanie mediálneho priestoru na propagáciu a oboznamovanie verejnosti s možnosťou využívania sociálnych služieb v mestskej časti.

Obyvatelia, rodiny, deti a mládež

Pre rozmanitosť občianskej vybavenosti a dostatok pracovných príležitostí je mestská časť Bratislava-Ružinov vyhľadávanou lokalitou na bývanie. Mestská časť sa vyznačuje rôznorodosťou stabilizovaných obytných území, od rodinných domov po viacpodlažné, resp. vežové bytové domy, ale aj prítomnosťou rozvojových funkčných plôch.

Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa

Detské jasle, Palkovičova 11/A, 821 08 Bratislava

Zariadenie detských jasí nemá právnu subjektivitu a je organizačnou jednotkou Miestneho úradu MČ BA-Ružinov a začlenené pod odbor sociálnych vecí.

Kapacita detí v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa, ktorých zriaďovateľom je mestská časť Bratislava-Ružinov je 55 detí.

Detské jasle majú tri oddelenia :

- I. oddelenie mladšie batolatá
- II. oddelenie mladšie batolatá
- III. oddelenie kapacita staršie batolatá

V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa poskytuje služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života poskytovaním starostlivosti o dieťa V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa sociálna služba poskytuje do 31. augusta bezprostredne nasledujúceho po dovŕšení troch rokov veku dieťaťa, ak sa rodič alebo fyzická osoba, ktorá má dieťa zverené do

osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, pripravuje na povolanie štúdiom na strednej škole alebo na vysokej škole, pripravuje na trh práce alebo vykonáva aktivity spojené so vstupom alebo s návratom na trh práce alebo vykonáva zárobkovú činnosť.

V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa poskytujú :

1. bežné úkony starostlivosti o dieťa
2. stravovanie
3. výchova

Starostlivosť o deti je zabezpečená odborným, kvalifikovaným personálom opatrovateliek, ktoré výchovno-opatrovateľskou činnosťou zaručujú správny duševný a telesný vývoj dieťaťa. Detské jasle sú v prevádzke počas pracovných dní od 6:30 do 17:00hod.

Cieľom detských jasí je zabezpečiť všestranný harmonický rozvoj dieťaťa v súlade s jeho vekovými možnosťami a osobitosťami . Deti zásluhou odborných pracovníčok získavajú mnohé cenné vedomosti a zážitky, upevňujú si zmysel pre život v kolektíve, učia sa prispôbiť ostatným deťom, učia sa k samostatnosti vo výkonoch sebaobsluhy, osvojujú si hygienické a spoločenské návyky. Deti sa stávajú pribojnejšími a ľahšie si uplatňujú svoje práva medzi sebou. Zvykajú si na pravidelný denný režim, ktorý je potrebný na ich zdravý telesný a psychický vývoj.

Ciele výchovnej činnosti detí :

1. Rozvoj a podpora zdravého psychického, fyzického a sociálneho rozvoja dieťaťa ako jedinečnej individuality
2. Sociálna návyky: ako sa správať v kolektíve, schopnosť vytvoriť si v ňom svoje miesto, ako vytvárať sociálne väzby
3. Hygienické návyky: osvojovanie si základných hygienických návykov
4. Stravovacie návyky: podpora pri osvojovaní si stravovacích návykov, samostatné pitie a jedenie, výchova k stolovaniu a k zdravému spôsobu stravovania
5. Jazyková podpora: rozvoj reči, rozširovanie slovnej zásoby formou pesničiek, rýmovačiek a riekaniek
6. Rozvoj jemnej motoriky a kreativity : maľovanie , kreslenie, vymaľovávanie, lepenie, strihanie

7. Podpora kreativity: hudobná výchova, spievanie pesničiek, koordinácia pohybov tela a hudby pomocou tanca, používanie hudobných nástrojov
8. Rozvoj myslenia: hry prislúchajúce k veku dieťaťa, priradovanie tvarov a farieb k predmetom
9. Podpora koordinácie tela a jeho motoriky: prechádzky, cvičenie, podpora pri samostatnej chôdzi, pohybové hry

Všetky činnosti sa realizujú s prihliadnutím k veku a schopnostiam dieťaťa. Každé oddelenie má vypracovaný plán výchovných úloh na jednotlivé mesiace s prihliadnutím na vekovú skupinu. Odpis mesačného výchovného plánu je prístupný rodičom v prijímačej miestnosti, aby boli informovaní o výchovných úlohách, ktoré môžu so svojimi deťmi plniť aj doma.

VZN MČ BA-Ružinov o úhrade za poskytovanie sociálnej služby v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa VZN 8/2019, VZN 25/2018, VZN 21/2017, VZN 19/2019.

Rodinám s deťmi poskytuje mestská časť viacero **príspevkov**:

- príspevok pri prvom vstupe dieťaťa do školy;
- príspevok na letný tábor pre deti z rodín v hmotnej núdzi;
- integračný pobyt pre zdravotne ťažko postihnuté deti so sprievodcom;
- vianočný príspevok pre rodiny v hmotnej núdzi s deťmi;
- príspevok pri narodení dieťaťa.

Uvedené príspevky sú poskytované mestskou časťou v zmysle podmienok stanovených vo Všeobecne záväznom nariadení č. 13/2016 zo dňa 21. 06. 2016

Seniori

V rámci sociálnej starostlivosti o seniorov poskytuje mestská časť široké spektrum služieb a aktivít:

- Zariadenia pre seniorov, v rámci ktorých je realizovaná opatrovateľská služba
- Stravovanie
- Kultúrne predstavenia – koncerty, tvorivé dielne
- Vianočná večera pre osamelých
- Denné centrá
- Jedáleň

- Zabezpečenie opatrovateľskej služby a ambulantnej sociálnej služby v dennom stacionári prostredníctvom neverejných poskytovateľov sociálnych služieb.

Domov dôchodcov Pažítková

Domov dôchodcov poskytuje svoje služby už od roku 1974. V súčasnosti je kapacita zariadenia 126 klientov. V roku 2023 zariadenie pristúpi k zníženiu kapacity zariadenia na počet 104 klientov. Zariadenie je umiestnené v širšom centre Bratislavy, v mestskej časti Bratislava – Ružinov, v tichej lokalite, neďaleko Štrkoveckého jazera a Ružinovskej nemocnice. Budova zariadenia po svojej rekonštrukcii a modernizácii spĺňa podmienky bezbariérového prístupu vrátane všetkých hygienických miestností. Zariadenie je rozdelené na úsek I a úsek II. Klienti sú ubytovaní v jednolôžkových, dvojlôžkových a trojlôžkových izbách, po znížení kapacity v jednolôžkových a dvojlôžkových izbách, ktoré sú vybavené štandardným moderným vybavením. Izby klientov a sociálne zariadenia sú vybavené stabilným signalizačným zariadením na privolanie odborného personálu. Ku zabezpečeniu bezpečnosti klientov slúži aj mobilný zabezpečovací systém TREX. Klienti majú k dispozícii spoločné priestory – vstupnú halu s recepciou, jedáleň, spoločenské miestnosti na jednotlivých poschodiach a spoločenskú miestnosť s notebookom s pripojením na internet. V rámci záujmovo-športovej činnosti môžu bez obmedzenia využívať stolový biliard a stolný futbal umiestnené vo vstupnej hale zariadenia. K zariadeniu patrí aj park a uzavreté átrium s udržiavanou zeleňou a lavičkami, ktoré poskytujú seniorom príjemný relax. Zámerom zariadenia je, v roku 2023, začať celkovú revitalizáciu parku.

Od roku 2004 poskytuje Domov dôchodcov opatrovateľskú službu v domácnostiach pre približne 200 klientov a od roku 2008 aj opatrovateľskú službu formou rozvozu obedov.

Odborný tím Domova dôchodcov tvoria sestry, zdravotnícki asistenti, opatrovatelia, sociálni pracovníci, fyzio-terapeuticko-rehabilitační pracovníci, inštruktori sociálnej rehabilitácie, psychológ a manažér kvality. Zariadenie neposkytuje 24-hodinovú zdravotnú starostlivosť, klient musí byť v stabilnom zdravotnom stave a musí byť schopný spolunažívania s ostatnými obyvateľmi zariadenia. Zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná prostredníctvom všeobecného lekára zariadenia, avšak iba pre tých klientov, ktorí súhlasia s dispenzarizáciou u tohto lekára.

Ružinovský domov seniorov

Ružinovský domov seniorov sídli v dvoch budovách - na Sklenárovej ulici č. 14 a na Pivonkovej ulici č. 2.

Zariadenie pre seniorov na Sklenárovej s kapacitou 250 miest sa nachádza v mestskej časti Bratislava – Ružinov. Ide o dvanásťposchodovú budovu, v ktorej sú klienti umiestnení v 206 jednogarsónkach a v 22 dvojgarsónkach, ktoré obývajú prevažne manželské páry. Do prevádzky bola daná v roku 1977 ako Dom opatrovateľskej služby. Ten bol o desať rokov neskôr reprofilovaný na domov – penzión pre dôchodcov. Od

1. 1. 2010 sa nazýva Ružinovský domov seniorov. Momentálny počet užívateľov domova seniorov (k 30.6.2021) je 250 klientov.

Zariadenie pre seniorov na Pivonkovej s kapacitou 38 miest pre prevažne imobilných klientov sa nachádza v mestskej časti Bratislava – Ružinov, časť Ružinov. Klienti sú umiestnení v 1-posteľových, 2-posteľových a 3-posteľových izbách. Objekt je tvorený pavilónmi v prízemnej budove bývalých detských jasí. Je obklopený záhradou s parkovou zeleňou. Momentálny počet užívateľov domova seniorov (k 30.6.2021) je 38 klientov.

Od 1.1. 2021 v súlade s § 7a zákona č. 581/2004 Z. z o zdravotných poisťovniach, na základe splnenia kritérií týkajúcich sa personálneho a materiálne – technického vybavenia RDS uzavrela zmluvu so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s o poskytovaní a úhrade ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení sociálnej pomoci.

Na základe tejto zmluvy sa Ružinovský domov seniorov, ako jeden z mála sociálnych zariadení, stal poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti.

Opatrovateľská služba

Mestská časť Bratislava - Ružinov poskytuje domácu opatrovateľskú službu prostredníctvom Domova dôchodcov Pažitková 2. Opatrovateľky chodia priamo do domácnosti poskytovať sociálnu službu občanom s minimálnym stupňom odkázanosti II. Opatrovateľskú službu k 06/2021 využíva 108 klientov.

Denné centrá

V dennom centre sa poskytuje sociálna služba počas dňa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou.

V dennom centre sa poskytuje najmä sociálne poradenstvo, zabezpečuje sa záujmová činnosť. Usporadúvajú sa tu besedy, prednášky. Organizujú turistické, spevácke, literárne krúžky, ale i krúžky šikovných rúk (podľa požiadaviek členov i ďalšie), v ktorých si seniori udržiujú i rozvíjajú svoju telesnú i duševnú kondíciu. Členovia centier sa stretávajú na spoločných posedeniach pri príležitosti rozličných sviatkov a životných jubileí. Podľa záujmu navštevujú rôzne miesta na Slovensku.

Mestská časť Bratislava - Ružinov má 6 denných centier – Denné centrum Kaštieľska 30 (Prievoz), Denné centrum Párickova (Nivy), Denné centrum Zimná 1 (Ostredky), Denné centrum Ružinovská 28 (Pošeň), Denné centrum Na úvratí 52 (Trnávka), Denné centrum Herlianska 45.

Pre obyvateľov je v dispozícii aj **jedáleň**. Jedáleň poskytuje stravovanie fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie

základných životných potrieb, má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav alebo dovŕšila dôchodkový vek.

Ťažko zdravotne postihnutí

Časť verejných priestranstiev a verejných budov v súčasnosti už disponuje **bezbariérovým prístupom**, pričom požiadavka na bezbariérovosť je v súčasnej dobe prakticky bežnou súčasťou stavebných a rekonštrukčných prác. Mestská časť má záujem pokračovať v procese debarierizácie verejných budov a verejných priestranstiev.

Osoby so zrakovým postihnutím sú na území mestskej časti na viacerých miestach navigované špeciálnym vodorovným značením (chodníky s reliéfovým povrchom) a dopravnou signalizáciou so zvukovým sprievodom (semaforey so zvukovou signalizáciou).

Nepočujúce osoby môžu využiť službu on-line tlmočníka v komunikácii s pracovníkmi na miestnom úrade. Na komunikáciu sa využíva tablet, ktorý sa nachádza na mieste 1. kontaktu miestneho úradu. Po príchode nepočujúcej osoby na úrad sa komunikácia vybaví buď priamo na mieste 1. kontaktu alebo pracovník 1. kontaktu odprevadí nepočujúceho občana na príslušný odbor aj s tabletom, kde bude s nepočujúcim komunikovať už pracovník odboru.

Medzi ťažko zdravotne postihnuté osoby patria aj **osoby s poruchami výživy a premeny látok** (napr. diabetes, celiakia), uspokojovanie potrieb ktorých je v kompetencii a možnostiach samosprávy len v obmedzenej miere. Samospráva má napríklad možnosť prispôbovať zoznam zmluvných jedální pri poskytovaní príspevku na stravovanie tak, aby bola zabezpečovaná strava vhodná aj pre cieľové skupiny s rôznymi potravinovými obmedzeniami, avšak širším spektrom nástrojov na uspokojovanie požiadaviek tejto cieľovej skupiny samospráva nedisponuje.

Na území mestskej časti Bratislava – Ružinov sa nachádza **Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva** na Stálicovej ulici 2, ktoré poskytuje odbornú špeciálnopedagogickú starostlivosť deťom všetkých druhov a stupňov postihnutia od narodenia až po ukončenie prípravy na povolanie. Poskytuje služby v oblasti komplexnej špeciálnopedagogickej diagnostiky (určovanie špeciálno-pedagogickej diagnózy a následnej prognózy s definovaním špeciálno-pedagogických postupov), depistáž (zamerané na včasné vyhľadávanie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v spolupráci so školskými a zdravotníckymi zariadeniami), komplexnú špeciálnopedagogickú rehabilitáciu (výchovnú, liečebnú a sociálnu). Ďalej poskytuje poradenskú a osvetovú činnosť, ktoré sú zamerané na posudzovanie školskej zrelosti, predškolskú prípravu detí s odloženou školskou dochádzkou, poradenstvo pri voľbe povolania a pod.

Na Nevädzovej 7 sa nachádza **Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie** poskytujúce bezplatné služby deťom od narodenia až po ukončenie prípravy na povolanie, rodičom a zákonným zástupcom, predškolským,

školským a zdravotníckym zariadeniam, prípadne iným subjektom, ktoré o to požiadajú. Centrum má oddelenia psychologického poradenstva v osobnostnom, vzdelávacom a kariérnom vývine, oddelenie špeciálnopedagogického poradenstva v osobnostnom, vzdelávacom a kariérnom vývine a oddelenie poradenstva v oblasti sociálneho vývinu a prevencie. V centre pracujú psychológovia, špeciálni pedagógovia, sociálni pedagógovia a psychoterapeuti. Zariadenie je v zriaďovateľskej pôsobnosti Okresného úradu Bratislava.

Mestská časť poskytuje v zmysle Všeobecného záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava – Ružinov č. 13/2016 (§ 13 všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava-Ružinov č. 13/2016 zo dňa 21.06.2016 o poskytovaní nenávratných finančných príspevkov obyvateľom mestskej časti Bratislava-Ružinov v čase hmotnej núdze, náhlej núdze, na zabezpečenie spoločného stravovania dôchodcov a iných nenávratných finančných príspevkov v znení všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Ružinov č. 22/2017 zo dňa 12.12.2017 a všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Ružinov č. 3/2019 zo dňa 30.04.2019) **finančný príspevok na zabezpečenie spoločného stravovania dôchodcom** – obyvateľom mestskej časti, ktorí sú poberateľmi starobného, predčasného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku, pričom nedisponujú akýmkoľvek iným príjmom okrem poberaného dôchodku.

V súčasnosti v podmienkach Slovenska predstavuje poskytovanie zdravotnej a poskytovanie sociálnej starostlivosti dve separátne oblasti, avšak s cieľom zabezpečiť vyšší komfort ŽP a lepšie výsledky v oblasti prevencie, liečby a rehabilitácie by **súčasťou snáh v rámci komunitného plánovania malo byť zabezpečenie vyššej previazanosti medzi poskytovaním sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti.**

Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Jednou z najbežnejších foriem ohrozenia sociálnym vylúčením je staroba, ťažké zdravotné postihnutie, závislosť od návykových látok, ale aj nezamestnanosť, najmä dlhodobá, trvajúca dlhšie ako jeden rok. Osoby ohrozené sociálnym vylúčením s nižším príjmom, menším sociálnym kontaktom, užšími možnosťami sebarealizácie a možnosťami viesť plnohodnotný život. Medzi sociálne vylúčené osoby patria najčastejšie osoby bez domova.

Mestská časť je nápomocná obyvateľom, ktorí si hľadajú pracovné uplatnenie, a to tak, že **o dostupných voľných pracovných miestach informuje** prostredníctvom svojej webovej stránky.

Ďalej, v súlade s Všeobecne záväzným nariadením č. 13/2016 zo dňa 21. 06. 2016 a možnosťami miestneho rozpočtu mestskej časti sú s cieľom predchádzať sociálnemu vylúčeniu obyvateľov mestskej časti poskytované obyvateľom nasledujúce **finančné príspevky:**

- ✓ príspevok na zabezpečenie základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi,
- ✓ príspevok na zmiernenie nepriaznivých následkov náhlej núdze,
- ✓ príspevok na spoločné stravovanie dôchodcov v určených zariadeniach verejného stravovania,
- ✓ príspevok na úhradu mimoriadnych liečebných nákladov,
- ✓ príspevok na úhradu výdavkov súvisiacich s nečakanou životnou udalosťou v rodine obyvateľa – najmä s narodením 2 a viac detí alebo úmrtím člena rodiny,
- ✓ príspevok na úhradu mimoriadnych výdavkov na nevyhnutné ošatenie, základné vybavenie domácnosti a zakúpenie školských potrieb pre nezaopatrené dieťa,
- ✓ príspevok na úhradu nákladov spojených s letnými tábormi pre deti zo sociálne slabších, nízkopříjmových a viacdetných rodín a nákladov na integračný pobyt pre ťažko zdravotne postihnuté deti so sprievodcom,
- ✓ príspevok na úhradu výdavkov spojených s realizáciou zájazdu pre dôchodcov,
- ✓ pomoc pri vybavení osobných dokladov do výšky správneho poplatku na vybavenie občianskeho preukazu.

Všetky vyššie uvedené príspevky majú charakter nenávratnej finančnej pomoci, na ktorú oprávnená osoba nemá právny nárok. Oprávnenosť na získanie finančnej pomoci posudzuje mestská časť pre každý prípad jednotlivo so zohľadnením ďalších relevantných okolností. Podmienkou poskytnutia príspevkov je trvalý pobyt oprávnenej osoby na území mestskej časti aspoň 3 roky ku dňu podania žiadosti, čo osoba preukazuje predovšetkým platným občianskym preukazom alebo iným relevantným dokladom. Kontrolu oprávnenosti a vynaložených finančných prostriedkov z rozpočtu mestskej časti vykonáva hlavný kontrolór mestskej časti. Príspevok môže byť poskytnutý len takej oprávnenej osobe, ktorá nemá záväzky a dlhy voči mestskej časti, resp. má dohodnutý splátkový kalendár na splatenie záväzkov a tento dodržiava pravidelnými splátkami. V roku 2017 boli ustanovené nové pásma pre stravníkov a bola vytvorená nová cieľová skupina pre jednorazovú finančnú pomoc – rodičia, poberatelia rodičovského príspevku.

V období 01.01.2020-31.12.2020 bol evidovaný počet poberateľov jednorazových príspevkov nasledovný:

- Dôchodcovia – 42
- Rodiny s nezaopatrenými deťmi – 7
- Nezamestnaní - 28

Konkrétne podmienky poskytovania jednotlivých príspevkov bližšie ustanovuje spomínané Všeobecne záväzné nariadenie č. 13/2016 zo dňa 21. 06. 2016 a Všeobecne záväzné nariadenie č. 22/2017 zo dňa 12. 12. 2017, ktorým sa mení a dopĺňa VZN 13/2016 a súčasťou ktorého sú aj predpísané formuláre žiadostí o jednotlivé príspevky.

Okrem samotnej mestskej časti sa ohrozeným sociálnym skupinám venujú aj rôzne neziskové organizácie a záujmové združenia. Na území mestskej časti Bratislava – Ružinov pôsobí napríklad **Armáda spásy na Slovensku**, občianske združenie, ktorého poslaním a cieľom je zaisťovať, organizovať a vykonávať kresťanský zameranú pastoračnú a sociálnu starostlivosť, službu starým, osamelým, ohrozeným, chorým, zdravotne postihnutým a inak núdzným a sociálne vylúčeným osobám, ktoré hľadajú akúkoľvek duchovnú pomoc a oporu.

Na území mestskej časti Bratislava – Ružinov sa od roku 2006 nachádza **nízkoprahová nocľaháreň**, ktorej zriaďovateľom a prevádzkovateľom je organizácia Depaul Slovensko n. o. Nocľaháreň sídli na Ivánskej ceste. Nocľaháreň sv. Vincenta de Paul je otvorená každý jeden deň už od roku 2006. Nocľaháreň s kapacitou 200 postelí (v zime až 220) otvára denne dvere každému občanovi nad 18 rokov, ktorý nemá kde spať. Podmienky sú nastavené tak, aby bola dostupná každému, kto jej služby potrebuje (i pod vplyvom alkoholu a drog). Jedinou podmienkou je, že klienti nesmú v priestoroch nocľahárne požívať alkohol a omamné látky a nesmú ohrozovať seba, zamestnancov ani iných klientov. Nocľaháreň poskytuje nocľah, stravu, hygienu, šatstvo, sociálne poradenstvo. Organizácia Depaul Slovensko n. o. zabezpečuje osobám v núdzi navštevujúcim nocľaháreň tiež sprostredkovanie lekárskeho ošetrovania a liečenia zo závislostí, sociálne poradenstvo a pomoc pri hľadaní práce. Sociálna služba v nocľahárni je poskytovaná pobytovou ročnou formou na určitý čas.

Na Hraničnej ulici č. 2 v Ružinove sa nachádza **Centrum pre liečbu drogových závislostí** – špecializovaná nemocnica, ambulancia klinickej psychológie, psychiatrické ambulancie a klinická biochémia. Centrum pre liečbu drogových závislostí je najväčšou, centrálnou, špecializovanou zdravotníckou inštitúciou na Slovensku, ktorá je zameraná na prevenciu, diagnostiku, liečbu a následnú starostlivosť poskytovanú občanom v súvislosti s problémami vznikajúcimi pri užívaní psychoaktívnych látok. Ide o štátnu, príspevkovú organizáciu zriadenú Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky v roku 1992 na báze bývalej Protialkoholickej poradne. Od 1. januára 1998 okrem liečebno-preventívnej zložky je súčasťou organizácie Inštitút drogových závislostí s oddelením informačným, vzdelávacím a výskumným. Centrum prešlo v rokoch 1997 – 1999 významnou organizačnou a technickou prestavbou. Výsledkom bol vznik jedného z najmodernejších, multimodálnych európskych centier zameraných na problematiku legálnych a ilegálnych psychoaktívnych látok.

Na území mestskej časti Bratislava – Ružinov pôsobí aj **Občianske združenie Odyseus**, ktoré poskytuje nízkoprahové služby ľuďom, ktorí injekčne užívajú drogy, pracujú v pouličnom sexbiznise a mladým ľuďom už od roku 2003. V Bratislave realizuje

OZ Odyseus o. i. terénnu sociálnu prácu spojenú s výmenou striekačiek. OZ Odyseus je držiteľom akreditácie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR podľa zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Poslaním OZ Odyseus, ktoré vzniklo v roku 1997, je podieľať sa na zachovávaní ľudských práv a skvalitňovaní života ohrozených komunít, a tým prispievať k ich rovnocennému postaveniu v spoločnosti. Svojimi aktivitami zároveň prispieva k ochrane zdravia ľudí z ohrozených komunít, k ochrane zdravia verejného a k sociálnej inklúzii ohrozených komunít.

Problematike ľudí bez domova sa venuje **OZ Vagus**. Tím OZ Vagus podáva pomocnú ruku tisíckam ľudí bez domova od roku 2011. Sociálni pracovníci OZ Vagus pomáhajú ľuďom bez domova získať a udržať si prácu, bývanie či zbaviť sa dlhov. Najmä ale Vagus poskytuje ľuďom bez domova odborné poradenstvo a ľudský prístup. OZ Vagus pracuje v troch základných programoch - terénna sociálna práca STREETWORK, denné nízko prahové centrum DOMEK a INTEGRAČNÝ PROGRAM. Svojou prácou cez tieto programy preukázateľne skvalitňuje životy stoviek ľudí ročne na rôznych úrovniach, od akútnej pomoci priamo na ulici až po poskytovanie stabilného bývania. OZ Vagus v roku 2019 pôsobil na 389 kontaktných miestach (80 v MČ Ružinov) na území Bratislavy a opakovane pracoval s viac ako 500 ľuďmi bez domova. Na Mýtnej ulici 33 prevádzkuje OZ Domek – nízkoprahové denné centrum. Denne príde do centra v priemere 65 ľudí bez domova, v zimnom období stúpne toto číslo aj na 80 ľudí denne.

S cieľom pomáhať osobám ohrozeným sociálnym vylúčením začleniť sa do spoločnosti a zmierňovať negatívne dopady ich nepriaznivej sociálnej situácie bude snahou mestskej časti v rámci aktuálneho plánovacieho obdobia najmä **skvalitnenie sociálneho poradenstva mestskej časti pre odkázaných občanov**.

8. SWOT ANALÝZA

Na základe vyššie uvedeného popisu súčasnej situácie je možné zostaviť tzv. SWOT analýzu, ktorá sumarizuje silné a slabé stránky mestskej časti v oblasti poskytovania sociálnych služieb a identifikuje tiež príležitosti a ohrozenia vplývajúce na jej rozvoj. Prehľad uvedených atribútov zachytáva nasledujúca tabuľka.

Strengths	Weakness
	
• existencia zariadení pre seniorov seniorov • prítomnosť opatrovateľskej služby • prítomnosť jedální pre seniorov ako podporná sociálna služba • podpora neverejných poskytovateľov pri poskytovaní opatrovateľskej služby • podpora zotrvania seniorov v domácom prostredí • podpora komunitného života seniorov – denné centrá pre seniorov, organizovanie výletov, kultúrnych a vzdelávacích podujatí • organizovanie letných táborov pre deti zo sociálne slabších rodín a ťažko zdravotne postihnuté deti • komunikácia s obyvateľmi: funkčná a interaktívna webová stránka mestskej časti, TV Ružinov, časopis Ružinovské ECHO	• absencia komplexného dopravného uzla verejnej dopravy – ťažšia dostupnosť sociálnych služieb • nedostatok parkovacích miest – prekážka aj pre ŤZP osoby • nedostatočne zabezpečená bezbariérovosť niektorých verejných budov a verejných priestranstiev • fyzická opotrebovanosť verejných budov v majetku mestskej časti • vysoký podiel obyvateľov v postproduktívnom veku v porovnaní s celkovým počtom obyvateľov v mestskej časti • absencia zariadenia opatrovateľskej služby poskytovanej mestskou časťou a nedostatočná kapacita opatrovateľskej služby • absencia krízového strediska pre ohrozené matky s deťmi • absencia užšej spolupráce medzi poskytovateľmi zdravotnej a poskytovateľmi sociálnej starostlivosti • nízke povedomie obyvateľov o sortimente sociálnych služieb poskytovaných na území mestskej časti

Opportunities

O

- možnosť využitia externých prostriedkov na financovanie zámerov mestskej časti
- záujem samosprávy o využívanie externých finančných prostriedkov, vrátane nenávratnej finančnej pomoci
- podpora rozširovania opatrovateľskej služby
- podpora využívania telekomunikačných technológií seniormi
- záujem obyvateľov o komunitné plánovanie
- možnosť nadväzovania spoluprác mestská časť – neverejní poskytovatelia sociálnych služieb
- príležitosť zvýšiť kvalitu života obyvateľov previazaním zdravotnej a sociálnej starostlivosti
- debarierizácia prístupu budov, rekonštrukcie objektov, verejných priestranstiev

Threats

T

- obmedzené možnosti získavania nenávratných finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov pre celé územie Bratislavy
- nedostatočné kapacity v zariadeniach pre seniorov (kompetencie hlavného mesta Bratislava)
- stúpajúci počet evidovaných osôb z iných regiónov SR ako občanov bez domova
- stúpajúci počet krízových intervencií s potrebou celoročného umiestnenia v zariadeniach sociálnych služieb u osôb, ktoré nedosiahli dôchodkový vek a sú zdravotne ťažko postihnuté ako aj u bezdetných seniorov pri náhlom trvalom zhoršení zdravotného stavu, ktorí žijú osamelo a izolovane

9. VYHODNOTENIE PLNENIA PREDCHÁDZAJÚCEHO KPSS

Predchádzajúci Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti Bratislava - Ružinov 2017 – 2021 definoval hlavné strategické ciele rozvoja a zabezpečovania poskytovania sociálnych služieb na území mestskej časti. V nasledujúcej tabuľke uvádzame prehľad realizácie zámerov komunitného plánovania za predchádzajúce programové obdobie.

Prehľad realizácie		
1.	Rekonštrukcia terás detských jasí	Zámer bol zrealizovaný v roku 2017
2.	Stavebné úpravy Domova dôchodcov na Pažitkovej ulici – vzduchotechnika na úseku I, vetranie, rekuperácia, chladenie	Zámer nebol zrealizovaný

		v roku 2020
3.	Zateplenie Domova dôchodcov na Pažitkovej ulici	Zámer bol zrealizovaný v roku 2021
4.	Rekonštrukcia Ružinovského domova seniorov na Sklenárovej ulici	Zámer bol zrealizovaný v roku 2018
5.	Rekonštrukcia Ružinovského domova seniorov na Pivonkovej ulici	Zámer bol zrealizovaný v roku 2018
6.	Materiálové vybavenie denných centier Ružinovského domova seniorov	Zámer bol zrealizovaný v roku 2018
7.	Zriadenie zariadenia opatrovateľskej služby (ZOS)	Zámer bol čiastočne zrealizovaný v podobe vypracovania architektonickej štúdie
8.	Rozšírenie kapacít opatrovateľskej služby prostredníctvom neverejných poskytovateľov	Zámer sa realizuje kontinuálne podľa potrieb občanov
9.	Transformácia detských jasí na zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa	Zámer bol zrealizovaný, rekonštrukcia prebehla v roku 2019
10.	Certifikácia zariadenie Domova dôchodcov na Pažitkovej ulici ako pracoviska bazálnej stimulácie	Zámer bol zrealizovaný v roku 2017
11.	Certifikácia pracoviska Ružinovského domova seniorov na Sklenárovej ulici a Pivonkovej ulici ako pracoviska bazálnej stimulácie	Zámer bol zrealizovaný v roku 2017
12.	Maľovanie Domova dôchodcov na Pažitkovej ulici	Zámer bol zrealizovaný
13.	Stavebné úpravy Domova dôchodcov na Pažitkovej ulici – dokončenie vzduchotechniky na úseku I, vetranie, rekuperácia, chladenie	Zámer bol zrealizovaný
14.	Úprava pivničných priestorov Domova dôchodcov na Pažitkovej ulici	Zámer bol zrealizovaný
15.	Vybudovanie plochy na parkovanie pre zamestnancov Domova dôchodcov na Pažitkovej ulici	Zámer bol zrealizovaný
16.	Komplexná modernizácia a rekonštrukcia domovov seniorov – RDS Pivonková	Zámer bol zrealizovaný
17.	Výmena nefunkčných ventilov kúrenia a rozvodov vody v budove Domova dôchodcov na Pažitkovej ulici	Zámer bol zrealizovaný
18.	Rekonštrukcia výmenníkovej stanice Domova dôchodcov na Pažitkovej ulici	Zámer bol zrealizovaný
19.	Transformácia 5 denných centier zo správy Ružinovského domova seniorov pod správu MČ Ba-Ružinov	Zámer bol zrealizovaný
20.	Zriadenie a vybudovanie Zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa	Zámer bol zrealizovaný

21.	Zriadenie a vybudovanie denného centra pre seniorov	Zámer bol zrealizovaný
-----	---	------------------------

Tab. č. 9: Vyhodnotenie realizácie zámerov komunitného plánovania

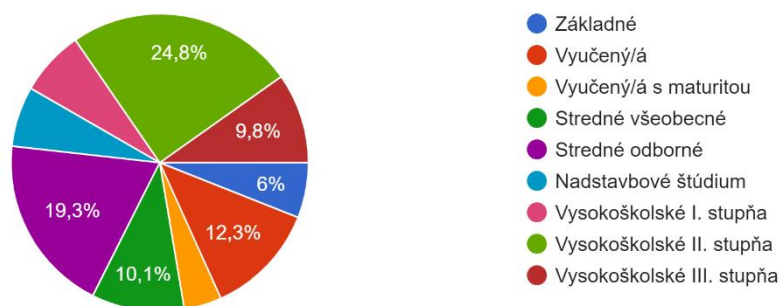
Samospráva ale vidí pretrvávajúci záujem o realizovanie zámerov v sociálnej oblasti na strane obyvateľov a taktiež na strane zástupcov samosprávy a z toho dôvodu sa niektoré strategické zámery presúvajú do nasledujúceho obdobia komunitného plánovania.

10. VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU

V období od mája 2021 do augusta 2021 sa uskutočnil anonymný prieskum verejnej mienky zameraný na zisťovanie spokojnosti verejnosti s ponukou a kvalitou sociálnych služieb poskytovaných na území mestskej časti Bratislava - Ružinov. O možnosti zapojiť sa do prieskumu bola verejnosť informovaná prostredníctvom webovej stránky mestskej časti.

Do dotazníkového prieskumu sa zapojilo 367 obyvateľov mestskej časti. O prieskum prejavili väčší záujem ženy, ktoré tvorili 71,1 % všetkých respondentov. Najväčšiu skupinu respondentov (77,4 %) tvorili osoby staršie ako 65 rokov, čo je prirodzené vzhľadom na fakt, že práve na túto skupinu sú sociálne služby primárne zamerané. Druhou najpočetnejšou skupinou respondentov z hľadiska veku bola skupina 30-39-ročných (11,4 % z celkového počtu respondentov).

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie
367 odpovedí

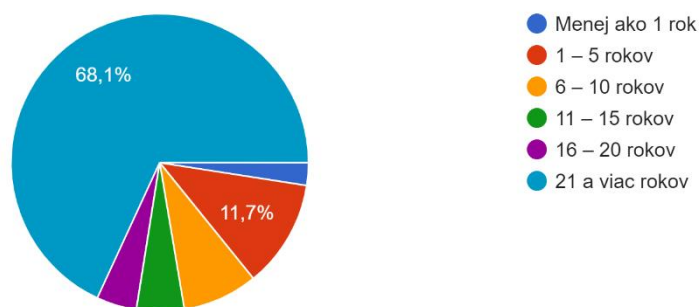
Pokiaľ ide o vzdelanostnú štruktúru respondentov, 19,3 % z celkového počtu respondentov malo najvyššie dosiahnuté vzdelanie stredné odborné. Vyše 24,8 % respondentov malo ukončené vysokoškolské vzdelanie II. stupňa. Ďalej 10,1 %

respondentov malo najvyššie dosiahnuté vzdelanie stredné všeobecné a 6,5 % nadstavbové štúdium. Takmer 12,3 % respondentov bolo vyučených bez maturity. Ďalšie vzdelanostné skupiny boli zastúpené menej ako 10 percentami.

V rámci dotazníkového prieskumu bola ďalej monitorovaná ekonomická aktivita obyvateľov. Najviac respondentov (75,7 %) patrilo do skupiny poberateľov starobného dôchodku. Opätovne ide o prirodzený a aj žiaduci stav, keďže osoby z tejto skupiny sú často aktuálnymi užívateľmi sociálnych služieb, prípadne čakateľmi na sociálne služby. Druhou najpočetnejšou skupinou boli respondenti zamestnaný v súkromnom sektore (vyše 9 %), treťou najpočetnejšou skupinou boli respondenti zamestnaní vo verejnom sektore (takmer 8,2 %). Ostatné skupiny boli zastúpené len pod 5 %.

Ako dlho bývate v mestskej časti?

367 odpovedí

Viac ako 68,1 % respondentov v čase prieskumu býva v mestskej časti viac ako 21 rokov, t. j. pri vyhodnotení prieskumu môžeme vychádzať z predpokladu, že sa do neho zapojili prevažne osoby, ktoré svoje okolie dobre poznajú. Takmer 12 % respondentov býva v mestskej časti viac ako rok, ale menej ako 5 rokov. 8,2 % respondentov býva v mestskej časti do 10 rokov. 5,2 % respondentov býva v mestskej časti 11 – 15 rokov.

Vyššie uvedené výsledky prieskumu sú orientované na identifikáciu respondentov z dôvodu, aby bolo možné posúdiť relevantnosť prieskumu. Síce počet respondentov predstavuje iba 0,5 % z celkového počtu obyvateľov mestskej časti, na základe zistených informácií môžeme usúdiť, že zapojená vzorka je relevantná (do prieskumu sa zapojili prevažne seniori, prevažne poberatelia starobného alebo invalidného dôchodku a prevažne osoby žijúce v mestskej časti dlhodobo). V nasledujúcej textovej časti si vyhodnotíme odpovede týkajúce sa sociálnej situácie respondentov a sociálnych služieb, ktoré využívajú alebo plánujú využívať.

Otázka č. 1: Aké je zloženie Vašej domácnosti?

Aké je zloženie Vašej domácnosti?

367 odpovedí

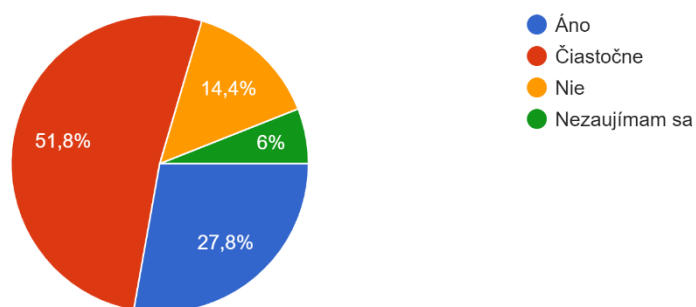

Do prieskumu sa zapojili prevažne osoby, ktoré bývajú v domácnosti ako jednotlivec. Táto skupina tvorila 40,9 % a vychádza to z dôvodu, že vysoké percento zapojených respondentov sú v dôchodkovom veku a teda ich deti sú už dospelé a osamostatnené. Druhú najpočetnejšiu skupinu tvorili manželia/partneri žijúci v spoločnej domácnosti bez detí, resp. deti sú už osamostatnené (17,4 %).

Otázka č. 2: Máte prehľad o tom, aké sociálne služby sú v mestskej časti poskytované?

Máte prehľad o tom, aké sociálne služby sú v mestskej časti poskytované?

367 odpovedí

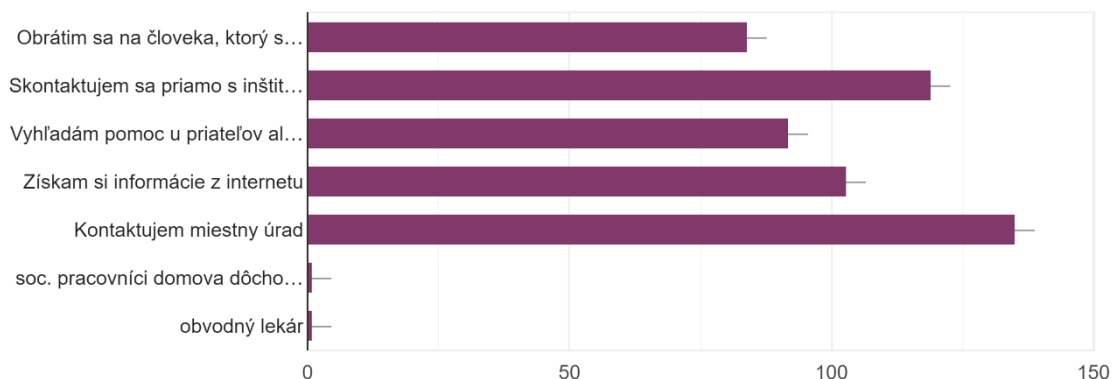

Nadpolovičná časť opýtaných respondentov uviedla, že majú len čiastočný prehľad v tom, aké sociálne služby poskytuje mestská časť. Pozitívnym ukazovateľom je fakt, že 27,8 % respondentov má prehľad a za nie sa vyjadrilo len málo pod 15 % opýtaných. V praxi laická verejnosť nie vždy rozoznáva sociálne služby od súvisiacich služieb (napr. za sociálne služby sú často považované aj zdravotnícke a vzdelávacie služby, organizovanie podujatí a pod.) a taktiež verejnosť nie vždy pozná oficiálne názvy sociálnych služieb v zmysle platného zákona o sociálnych službách (napr. v praxi stále zaužívané pojmy „domov dôchodcov“, „jasle“ a pod.).

Otázka č. 3: Ak by ste potrebovali získať informácie o sociálnych službách, na koho sa obrátite?

Ak by ste potrebovali získať informácie o sociálnych službách, na koho sa obrátite?

367 odpovedí

Respondenti sa v rámci tejto otázky pomerne rozdelili medzi prvých 5 možností. Tretina respondentov by sa informovala priamo v inštitúcii, ktorá poskytuje dané sociálne služby a 28,1 % by vyhľadalo informácie na internete. Informácie od človeka s podobným problémom dosiahla by si vyžiadalo 22,9 % a pomoc u priateľov alebo v rodine by hľadalo 25,1 % opýtaných.

Otázka č. 4: Ako by ste riešili situáciu v prípade trvalého zdravotného postihnutia člena Vašej rodiny?

Ako by ste riešili situáciu v prípade trvalého zdravotného postihnutia člena Vašej rodiny?

367 odpovedí

Takmer 48,8 % respondentov by využilo sociálne služby poskytované v domácom prostredí. Uvedené je v súlade s aktuálnymi snahami o „deinštitucionalizáciu“ sociálnych služieb, t. j. preferovanie poskytovania sociálnej

pomoci v domácom prostredí pred umiestňovaním osôb do zariadení – túto možnosť by využila druhá najpočetnejšia skupina respondentov (29,7 %). 19,1 % respondentov by nastúpilo na cestu zabezpečenia starostlivosti vo vlastnej réžii.

Otázka č. 5: Aké sociálne a príbuzné služby v súčasnej dobe využívate?. Bolo možné vybrať viacero odpovedí.

24,5 % - žiadne

19,6 % - zariadenie pre seniorov

7,1 % - zariadenie opatrovateľskej služby

2,5 % - rehabilitačné stredisko

1,9 % - domov sociálnych služieb

23,2 % - domáca opatrovateľská služba

0,8 % - denný stacionár

9,8 % - služby na podporu rodiny s deťmi

3,8 % - prepravná služba

24,3 % - stravovanie v jedálni

3,5 % - denné centrum

1,9 % - služby s použitím telekomunikačných technológií

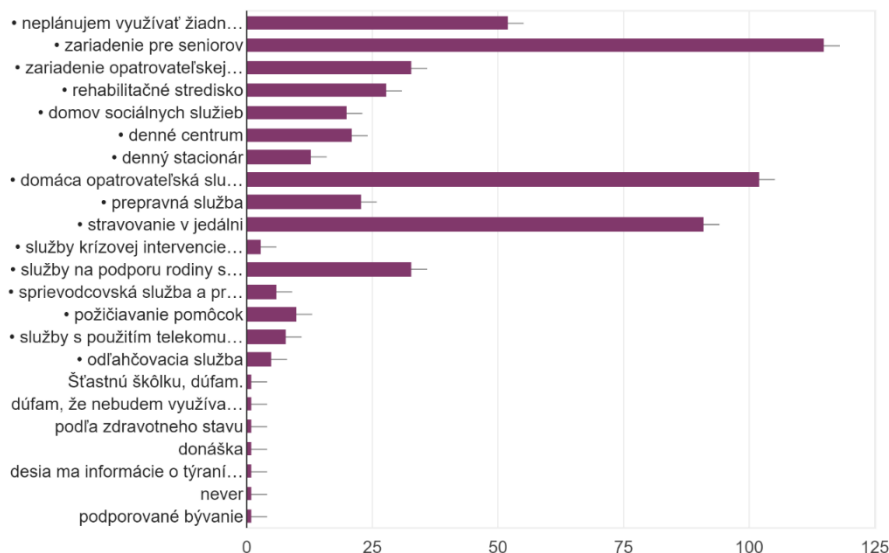
1,3 % - taxi

Väčšina respondentov aktuálne nevyužíva žiadne sociálne služby a druhá najpočetnejšia skupina využíva domácu opatrovateľskú službu. V okolí 20-tich percent majú zastúpenie obyvatelia, ktorí využívajú stravovanie v jedálni a zariadenie pre seniorov.

Otázka č. 6: Aké sociálne služby plánujete využívať v najbližších 5 rokoch? Uvedte aj v súčasnosti využívané sociálne služby, ak ich plánujete využívať aj naďalej. Bolo možné vybrať viacero odpovedí.

Aké sociálne služby plánujete využívať v najbližších 5 rokoch? Uvedte aj v súčasnosti využívané sociálne služby, ak ich plánujete využívať aj naďalej.

367 odpovedí

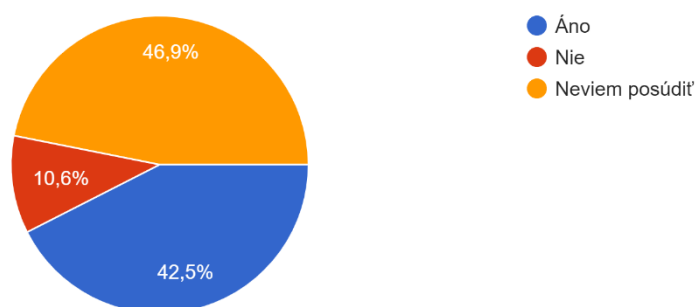

Respondenti najväčší záujem prejavili o zariadenie pre seniorov, stravovanie v jedálni a domácu opatrovateľskú službu. 14,2 % opýtaných neplánuje v budúcnosti využiť žiadnu sociálnu službu, to môže byť ale čiastočne zapríčinené aj tým, že väčšina respondentov momentálne žije v páre alebo s deťmi, a preto zatiaľ neuvažujú o využívaní sociálnych služieb s tým, že v budúcnosti budú mať oporu v rodine.

Otázka č. 7: Ste spokojný/á s rozsahom (ponukou) sociálnych služieb poskytovaných v mestskej časti/jej okolí?

Ste spokojný/á s rozsahom (ponukou) sociálnych služieb poskytovaných v mestskej časti/jej okolí?

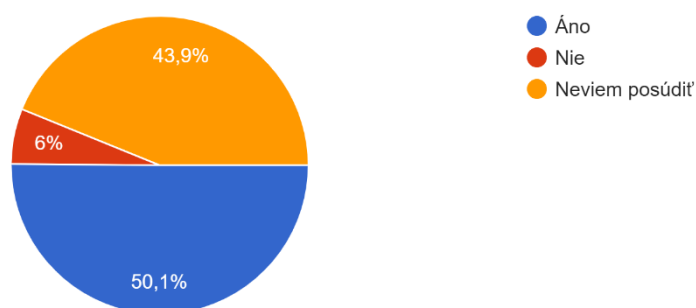
367 odpovedí

Takmer polovica respondentov nevedela posúdiť dostatočnosť ponuky sociálnych služieb. Dôvodom je predovšetkým fakt, že mnoho respondentov aktuálne nevyužíva žiadnu sociálnu službu. Niektoré osoby vedeli ponuku posúdiť z vlastnej skúsenosti, niektoré prostredníctvom referencií od rodinných príslušníkov, priateľov a známych, napriek tomu spokojnosť bola na úrovni 42,5 %. Nespokojnosť s ponukou sociálnych služieb vyjadrilo len 10,6 % opýtaných.

Otázka č. 8: Ste spokojný/á s kvalitou sociálnych služieb poskytovaných v mestskej časti/jej okolí?

Ste spokojný/á s kvalitou sociálnych služieb poskytovaných v mestskej časti/jej okolí?
367 odpovedí

43,9 % respondentov nevedelo posúdiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb z dôvodu, že tieto služby nevyužívajú, prípadne ani nepoznajú nikoho, od koho by mali referencie. Na druhej strane polovica respondentov je s kvalitou poskytovaných služieb spokojných. Len 6 % respondentov vyjadrilo nespokojnosť s kvalitou sociálnych služieb, čo je veľmi dobrým znakom pre samosprávu.

Otázka č. 9: Na rozvoj ktorých sociálnych služieb by sa mala samospráva v najbližších 5 rokoch zamerať? Bolo možné vybrať viacero odpovedí.

8,2 % - neviem

25,1 % - zariadenie pre seniorov

21,3 % - domáca opatrovateľská služba

7,1 % - zariadenie opatrovateľskej služby

9,3 % - služba na podporu rodiny s deťmi

5,7 % - stravovanie v jedálni

Ostatné návrhy mali pod 5 %.

Respondenti navrhli aj službu pre deti s PAS (poruchy autistického spektra) alebo s PAS v kombinácii s ďalšími postihnutiami, nakoľko takýchto detí pribúda, pre

takéto osoby sú "bežné" DSS nevyhovujúce, potrebujú štruktúrované prostredie, majú vyššie nároky na terapeutický odborný personál, bežné DSS takýmto prostredím a personálom nedisponuje. Navyše pre takéto deti je náročné zohnať osobného asistenta, alebo poskytnúť im odľahčovaciu alebo opatrovateľskú službu. V pár zariadeniach, kde starostlivosť vedia poskytnúť, sú poradovníky, takže plynulý prechod medzi vekovými skupinami nie je možný. Samospráva by mala zabezpečiť vznik špecializovaných zariadení alebo DSS so zameraním na takéto osoby tak, aby deti/osoby neboli ponechané roky v domácom prostredí. Respondenti taktiež navrhli aj podporovať spoločenský aktívny život a stretávanie sa obyvateľov. Všetkými podnetmi sa samospráva zaoberá.

Do prieskumu medzi organizáciami sa zapojili:

- Domov dôchodcov, Pažítková 2
- GERIUM
- EVITO

100 % respondentov považuje podmienky pre výkon svojej činnosti v mestskej časti Bratislava-Ružinov za vyhovujúce, žiadny z respondentov podmienky nepovažuje za nevhodné.

Respondenti mali v prieskume možnosť vyjadriť sa aj k ponuke a kvalite sociálnych služieb poskytovaných v meste. Výsledky tejto časti prieskumu sumarizuje nasledujúca textová časť.

Otázka A: Aká je podľa Vás kvalita sociálnych služieb poskytovaných v meste?

25 % - dobrá (počet bodov 3)

50 % - uspokojujúca (počet bodov 4)

0 % - výborná (počet bodov 5 - najlepšia)

25 % - neviem posúdiť

0 % - skôr zlá ako dobrá (počet bodov 2)

0 % - nevyhovujúca (počet bodov 1 - najhoršia)

Otázka B: Je podľa Vás ponuka sociálnych služieb poskytovaných v meste dostatočne široká?

50 % - dobrá (počet bodov 3)

25 % - uspokojujúca (počet bodov 4)

0 % - výborná (počet bodov 5 - najlepšia)

25 % - neviem posúdiť

0 % - skôr zlá ako dobrá (počet bodov 2)

0 % - nevyhovujúca (počet bodov 1 - najhoršia)

Súčasťou dotazníkového prieskumu pre organizácie bola aj otvorená otázka „**Aké sociálne a súvisiace služby je podľa Vás v mestskej časti potrebné prednostne riešiť?**“ Podľa respondentov sú v meste potrebné tieto služby: služby krízovej intervencie (domov na polceste, zariadenie núdzového bývania, terénna soc. služba krízovej intervencie); Informovanosť občanov o soc. službách neverejného poskytovateľa na webstránkach MČ BA – Ružinov; terénne a sociálne služby, krízovú intervenciu, nedostatok kvalifikovaného personálu.

V časti dotazníka vyhradenej na podnety a názory vyjadrili organizácie potrebu podnecovania aktívneho záujmu širokej verejnosti o dianie v meste, zároveň nevyhnutnosť dobrej informovanosti obyvateľov o tejto problematike.

STRATEGICKÁ ČASŤ

Východiskom pre spracovanie tejto časti komunitného plánu sa stali rôzne strategické dokumenty, analýza súčasného stavu v oblasti poskytovania sociálnych služieb na území mestskej časti Bratislava - Ružinov, SWOT analýza, realizovaný verejný anonymný dotazníkový prieskum ako aj stretnutia pracovnej skupiny zriadenej na mestskom úrade za účelom zostavenia komunitného plánu na aktuálne plánovacie obdobie. **Pracovná skupina** pozostávala z nasledujúcich členov:

Mgr. Henrieta Valková

Ing. Michal Gašaj, PhD.(člen miestnej rady, miestneho zastupiteľstva)

a členovia miestneho zastupiteľstva, členovia komisie sociálnych služieb:
Mgr. Eva Bacigalová , Silvia Pilková, Mgr. et Mgr. Marek Machata

Zo **strategických dokumentov** boli pre samosprávu smerodajné predovšetkým Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava - Ružinov na roky 2021 – 2027 a Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2030.

Cieľom národných priorít je vymedziť rozvojovú trajektóriu sociálnych služieb na Slovensku do roku 2030. Pre zabezpečenie podmienok rozvojovej trajektórie sociálnych služieb pre obdobie rokov 2021-2030 je nevyhnutné naplniť nasledovné predpoklady, ktoré predstavujú pre napĺňanie NPRSS nevyhnutné vstupy:

- A. Vytvorenie strategického rámca sociálnych služieb do roku 2030 v Slovenskej republike
- B. Zabezpečenie finančnej a personálnej udržateľnosti rozvoja sociálnych služieb
- C. C. Prepájanie sociálnych služieb s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít

NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb

NP2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

NP3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby.

NP4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

Predpokladá sa, že národné priority si následne nižšie územné jednotky rozpracujú vo svojich koncepčných a plánovacích dokumentoch.

Na základe takto vytýčených národných priorít a analýzy súčasného stavu v oblasti poskytovania sociálnych služieb si mestská časť stanovilo nasledujúcu víziu:

Mestská časť Bratislava – Ružinov bude vždy otvoreným, bezpečným a dôstojným miestom pre život svojich občanov bez ohľadu na ich vek, pohlavie, sociálnu situáciu, pôvod, rasu či vierovyznanie. Konanie mestskej časti bude v súlade s cieľom urobiť sociálne služby kvalitnejšími, rozmanitejšími a adresnejšími. Mestská časť bude naklonená inovatívnym prístupom s cieľom riešiť nové výzvy a vyvíjať aktívne úsilie v oblasti prevencie pred sociálnou núdzou a sociálnym vylúčením. Mestská časť vytvorí podmienky pre návrat sociálne vylúčených späť do života komunity.

Vízia mestskej časti Bratislava – Ružinov v oblasti poskytovania sociálnych služieb bude dosiahnutá realizáciou nasledujúcich strategických zámerov:

Jednotlivé zámery podrobnejšie rozpracovávame v nasledujúcej tabuľkovej časti.

Základné údaje o projektovom zámere č. 1	
Názov projektu	Zriadenie sociálnej výdajne potravín
Druh sociálnej služby	-
Forma sociálnej služby	-
Cieľová skupina SS	Obyvatelia Ružinova v krízovej sociálnej situácii, rodiny s deťmi v hmotnej núdzi či osamelé osoby, ktoré poberajú invalidný či starobný dôchodok
Garant	Mestská časť
Kontaktná osoba garanta	Ing. Martin Chren
Partneri garanta	Stavebná firma, Externá projektová kancelária
Začatie a ukončenie projektu	2024 - 2026
Stav projektu pred realizáciou	Nebytové priestory čiastočne nespĺňajú podmienky prevádzkovania sociálnej výdajne potravín v súlade s platnými podmienkami RUVZ
Cieľ projektu	Cieľom projektu je poskytovanie doplnkovej pomoci obyvateľom v krízovej sociálnej situácii, rodinám s deťmi v hmotnej núdzi, či osamelým osobám, ktoré poberajú invalidný či starobný dôchodok
Výstupy	Voľné priestorové kapacity na Trhovisku na Miletičovej ulici
Užívatelia	Občania v krízovej sociálnej situácii
Indikátory monitoringu	Zrekonštruovaný priestor, celková zrekonštruovaná plocha, počet užívateľov sociálnej výdajne
Požiadavky na kapacitu	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby
Personálne zabezpečenie	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, kvalita dodávateľa stavebných prác
Poznámky	Opatrenie je v súlade s územným plánom
Realizácia projektu	

Fáza/míľník	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín (mesiac/rok)					
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária	2024-2026					
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad	-					
Realizácia projektu	Externý dodávateľ	2024-2026					
Kolaudácia	Stavebný úrad	-					
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MČ	
Realizácia projektu	2024-2026	70 000	59 500	7000	0	3500	0
Spolu		70 000	59 500	7000	0	3500	0

Základné údaje o projektovom zámere č. 2

Názov projektu	Rozšírenie kapacít opatrovateľskej služby prostredníctvom neverejných poskytovateľov
Druh sociálnej služby	§ 41 zákona o sociálnych službách
Forma sociálnej služby	Terénna
Cieľová skupina SS	ŽP
Garant	Mestská časť
Kontaktná osoba garanta	Ing. Martin Chren
Partneri garanta	Neverejný poskytovatelia
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2027
Prevádzkové podmienky	Podľa § 41 zákona o sociálnych službách
Stav projektu pred realizáciou	Vysoký nárast potreby opatrovateľskej služby z dôvodu demografického zloženia obyvateľov mestskej časti, kde približne 1/3 tvoria seniori
Cieľ projektu	Uspokojiť dopyt po opatrovateľskej službe na území mestskej časti vytvorením nových kapacít pre cieľovú skupinu tejto služby

Výstupy	Rozšírené kapacity opatrovateľskej služby						
Užívatelia	Obyvatelia mestskej časti – žiadatelia o zabezpečenie opatrovateľskej služby prostredníctvom mestskej časti						
Indikátory monitoringu	Počet prijímateľov opatrovateľskej služby, počet osôb poskytujúcich opatrovateľskú službu						
Požiadavky na kapacitu	Existujúca kapacita: 209 klientov						
Personálne zabezpečenie	Potrebná kapacita: Počet závisí od množstva podaných žiadostí podľa § 8 zákona 448/2008						
Zmluvné podmienky	Plánované navýšenie kapacít realizáciou zámeru: Počet závisí od množstva podaných žiadostí podľa § 8 zákona 448/2008						
Riziká	Riziko nedostatočnej kapacity u neverejných poskytovateľov sociálnych služieb						
Poznámky	-						
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)		
Realizácia projektu	Externý dodávateľ				Od 2022		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MČ	
Realizácia projektu	2022 - 2027	1 500 000	0	0	0	0	1 500 000
Spolu		1 500 000	0	0	0	0	1 500 000

Základné údaje o projektovom zámere č. 3

Názov projektu	Zriadenie a vybudovanie šiesteho denného centra pre seniorov
Druh sociálnej služby	Podľa § 56 zákona o sociálnych službách.
Forma sociálnej služby	Ambulantná
Cieľová skupina SS	Seniori
Garant	Mestská časť
Kontaktná osoba garanta	Ing. Martin Chren

Partneri garanta	Neverejný poskytovatelia						
Začatie a ukončenie projektu	2022						
Prevádzkové podmienky	Podľa § 56 zákona o sociálnych službách.						
Stav projektu pred realizáciou	Nebytové priestory v priestoroch objektu na Herlianskej 45						
Cieľ projektu	Zriadenia denného centra podpora rozširovanie podpornej ambulantnej sociálnej služby						
Výstupy	Budova na Herlianskej 45						
Užívatelia	Klienti denných centier						
Indikátory monitoringu	Počet seniorov – členov denného centra						
Požiadavky na kapacitu	Zvýšenie kapacity sociálnej služby						
Personálne zabezpečenie	Zvýšenie kapacity sociálnej služby						
Zmluvné podmienky	Plánované navýšenie kapacít realizáciou zámeru: Počet závisí od množstva podaných žiadostí podľa § 8 zákona 448/2008						
Riziká	-						
Poznámky	-						
Realizácia projektu							
ZREALIZOVANÝ							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)		
Realizácia projektu	MČ				2022		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MČ	
Realizácia projektu	2022	10 000	0	0	0	10 000	0
Spolu		10 000	0	0	0	10 000	0

Základné údaje o projektovom zámere č. 4

Názov projektu	Nové denné centrum pre seniorov a jedáleň na ulici Kašmírska	
Druh sociálnej služby	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách	
Forma sociálnej služby	ambulantné podporné služby	
Cieľová skupina SS	Seniori, ŤZP	
Garant	Mestská časť	
Kontaktná osoba garanta	Ing. Martin Chren	
Partneri garanta	Stavebná firma, Externá projektová kancelária	
Začatie a ukončenie projektu	2021 - 2026	
Prevádzkové podmienky	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách	
Stav projektu pred realizáciou	Je potrebné zrealizovať, vybudovať a obstaráť: • Modernizácia priestorov na denné centrum podľa vyhlášky RUVZ • Modernizácia priestorov na jedáleň podľa noriem vyhlášky RUVZ	
Cieľ projektu	Cieľom je vybudovanie nového moderného denného centra pre seniorov s výdajnou stravou pre seniorskú obec na Trnávke na ulici Kašmírska	
Výstupy	Dosiahnutie najvyššieho štandardu zariadenia, moderné materiálovo technické vybavenie, moderná výdajňa stravy	
Užívatelia	Seniorská obec v obvode Trnávka ale aj v rámci celého Ružinova	
Indikátory monitoringu	Celková zrekonštruovaná plocha, počet klientov, počet inštalovaných kamerových jednotiek	
Požiadavky na kapacitu	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby	
Personálne zabezpečenie	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby	
Zmluvné podmienky	-	
Riziká	Kvalita dodávateľa stavebných prác	
Poznámky	Opatrenie je v súlade s územným plánom	
Realizácia projektu		
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín (mesiac/rok)

Realizácia projektu		MČ		2021-2026			
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MČ	
Realizácia projektu	2021-2026	100 000	85 000	10 000	0	5000	0
Spolu		100 000	85 000	10 000	0	5000	0

Základné údaje o projektovom zámere č. 5

Názov projektu	Komplexná modernizácia a rekonštrukcia Ružinovského domova seniorov na Sklenárovej ulici
Druh sociálnej služby	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách
Forma sociálnej služby	Celoročná pobytová na neurčitý čas
Cieľová skupina SS	Seniori, ŽP
Garant	Mestská časť
Kontaktná osoba garanta	Ing. Martin Chren
Partneri garanta	Stavebná firma, Externá projektová kancelária
Začatie a ukončenie projektu	2021 -2026
Prevádzkové podmienky	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách
Stav projektu pred realizáciou	Je potrebné zrealizovať, vybudovať a obstaráť: • komplexnú obnovu fasády (hlavná budova a jedáleň) • výmenu veľkých sklobetónových okien na schodiskách • obnovu schodísk • výmenu stúpačiek • obnovu všetkých spoločných chodieb (lahko umývateľná podlaha, maľovka, osvetlenie, umývateľný nábytok) • podhlady na chodbách, nová elektroinštalácia, optické káble, routere • klimatizáciu do celej budovy s veľkými vonkajšími jednotkami na streche • evakuačný výťah z boku budovy • výmenu spevnených vonkajších povrchov

	• vstupnú rampu pri jedálni • vybudovanie uzamykateľných kontajnerových stojísk - 2x • prerábka 3toch poschodí na moderné lôžkové oddelenie						
Cieľ projektu	Cieľom je komplexná modernizácia a rekonštrukcia zariadenia so zreteľom na zníženie energetickej náročnosti budovy						
Výstupy	Dosiahnutie najvyššieho štandardu zariadenia z hľadiska materiálovo technického, energetického zlepšenie bezbariérových prístupov, modernizácia kuchyne, modernizácia vonkajších ako aj vnútorných spoločných priestorov, tak isto modernizácia lôžkovej časti na 5ťom, 4ťom a 3ťom poschodí						
Užívatelia	Zamestnanci a klienti Ružinovského domova seniorov						
Indikátory monitoringu	Celková zrekonštruovaná plocha, počet klientov, počet inštalovaných kamerových jednotiek						
Požiadavky na kapacitu	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby						
Personálne zabezpečenie	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby						
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, kvalita dodávateľa stavebných prác						
Poznámky	Opatrenie je v súlade s územným plánom						
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)		
Realizácia projektu	MČ				2021-2026		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MČ	
Realizácia projektu	2021-2026	3 500 000	2 975 000	350 000	0	175 000	0
Spolu		3 500 000	2 975 000	350 000	0	175 000	0

Základné údaje o projektovom zámere č. 6

Názov projektu	Komplexná modernizácia a rekonštrukcia Ružinovského domova seniorov na Pivonkovej ulici
Druh sociálnej služby	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách
Forma sociálnej služby	Celoročná pobytová na neurčitý čas
Cieľová skupina SS	Seniori, ŽP
Garant	Mestská časť
Kontaktná osoba garanta	Ing. Martin Chren
Partneri garanta	Stavebná firma, Externá projektová kancelária
Začatie a ukončenie projektu	2021 - 2026
Prevádzkové podmienky	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách
Stav projektu pred realizáciou	Je potrebné zrealizovať, vybudovať a obstaráť: • rekonštrukciu kotolne • komplexnú obnovu fasády • výmenu spevnených vonkajších povrchov • revitalizáciu záhrady (rozčleniť na sektory - oddychová zóna, fyzioterapia, komunitná záhrada) • výmenu plota • klimatizáciu do celej budovy s vonkajšou jednotkou umiestnenou na streche
Cieľ projektu	Cieľom je komplexná modernizácia a rekonštrukcia zariadenia so zreteľom na zníženie energetickej náročnosti budovy
Výstupy	Dosiahnutie najvyššieho štandardu zariadenia z hľadiska materiálovo technického, energetického zlepšenie bezbariérových prístupov, modernizácia vonkajších ako aj vnútorných spoločných priestorov
Užívatelia	Zamestnanci a klienti Ružinovského domova seniorov
Indikátory monitoringu	Celková zrekonštruovaná plocha, počet klientov, počet inštalovaných kamerových jednotiek
Požiadavky na kapacitu	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby
Personálne zabezpečenie	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby
Zmluvné podmienky	Cieľom je komplexná modernizácia a rekonštrukcia zariadenia so zreteľom na zníženie energetickej náročnosti budovy

Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, kvalita dodávateľa stavebných prác						
Poznámky	Opatrenie je v súlade s územným plánom						
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)		
Realizácia projektu	MČ				2021-2026		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MČ	
Realizácia projektu	2021-2026	1 000 000	850 000	100 000	0	50 000	0
Spolu		1 000 000	850 000	100 000	0	50 000	0

Základné údaje o projektovom zámere č. 7

Názov projektu	Informačný systém Ružinovského domova seniorov na Sklenárovej ulici a na Pivonkovej ulici
Druh sociálnej služby	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách.
Forma sociálnej služby	Celoročná pobytová na neurčitý čas
Cieľová skupina SS	Seniori, ŽP
Garant	Mestská časť
Kontaktná osoba garanta	Ing. Martin Chren
Partneri garanta	Externá firma
Začatie a ukončenie projektu	2024 - 2026
Prevádzkové podmienky	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách.
Stav projektu pred realizáciou	Je potrebné zrealizovať a zmeniť informačný systém celoplošne, ktorý RDS používa v tomto čase a to hlavne z hľadiska množstva písomnej formy administrácie mimo informačného systému, t.j. zamestnanci majú množstvo formulárov a tlačív nezapracovaných do informačného systému z dôvodu nekompatibility súčasného informačného

	systému, ktorý nejde v intenciách príslušných vyhlášok a zákona.						
Cieľ projektu	Cieľom je komplexná modernizácia, obstaranie a zavedenie digitálnej formy vedenia administratívy na zdravotnom a sociálnom úseku, prejsť z dnes vedenej písomnej formy na takú, ktorá zodpovedá dnešnej dobe, potrebám a nárokom a bude v intenciách príslušných zákonov ako aj operatívne reagovať na prípadné prebiehajúce zmeny. Cieľom je zabezpečiť softvér novej generácie, ktorý zlepší kvalitu a bezpečnosť sociálnych služieb. Informačný systém by mal zabezpečovať individuálnu starostlivosť na základe každodenných potrieb klientov. Je potrebné, aby bol dokumentačným a manažérskym systémom v digitálnej podobe, ktorý bude prepájať zmluvné, diagnostické, metodické a výkonnostné vzťahy a vytvárať z nich komplexnú informáciu o klientoch. Mal by obsahovať rozsiahlu databázu rizík, štandardov, postupov a výkonov s jednoduchou navigáciou a integrovaným vzdelávaním.						
Výstupy	Funkčný a inovatívny informačný systém						
Užívatelia	Zamestnanci a klienti Ružinovského domova seniorov.						
Indikátory monitoringu	Kapacita zariadenia je 288 klientov a preto sú indikátormi monitoringu najmä zabezpečenie služieb, štandardov a kvality služieb pre túto určenú skupinu klientov.						
Požiadavky na kapacitu	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby.						
Personálne zabezpečenie	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby.						
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, neplnenie kritérií a štandardov zo zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách.						
Poznámky	Opatrenie je v súlade so zákonom 448/2008 Z.z. o sociálnych službách.						
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)		
Realizácia projektu	MČ				05/2024		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejný zdroj				Z toho súkromný zdroj
			EU	SR	VÚC	MČ	
Realizácia projektu	2024	15 000	0	0	0	15 000	0

Spolu	15 000	0	0	0	15 000	0
--------------	--------	---	---	---	--------	---

Základné údaje o projektovom zámere č. 8

Názov projektu	Prenosné tlačidlo/hodinky pre klientov v obytných miestnostiach Ružinovského domova seniorov na Sklenárovej ulici
Druh sociálnej služby	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách.
Forma sociálnej služby	Celoročná pobytová na neurčitý čas
Cieľová skupina SS	Seniori, ŤZP
Garant	Mestská časť
Kontaktná osoba garanta	Ing. Martin Chren
Partneri garanta	Externý dodávateľ
Začatie a ukončenie projektu	2024 - 2026
Prevádzkové podmienky	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách.
Stav projektu pred realizáciou	Je potrebné obstaráť tiesňové prenosné tlačidlá/hodinky a systém na ich aplikovanie pre klientov v obytných miestnostiach nakoľko je vysoký nárast pádov a to najmä z dôvodu nárastu zhoršených zdravotných stavov našich klientov a následného preposudzovania klientov do vyšších stupňov odkázanosti. Klienti sú v obytných miestnostiach ubytovaní po jednom, alebo v ojedinelom prípade po dvoch. Často sa vyskytuje, že klient potrebuje rýchlo privolať pomoc a okrem pageru a svojho mobilného telefónu nemá nič iné k dispozícii a práve na tento typ privolania pomoci nedočiahne.
Cieľ projektu	Cieľom je komplexná modernizácia systému, ktorý je potrebný pre privolanie pomoci personálu. Klienti budú môcť používať prenosné tlačidlá/hodinky, ktoré im dovoľia pohybovať sa voľne po budove, ale zároveň si budú môcť v prípade potreby privolať pomoc personálu. Pri stlačení tlačidla klientom by sa mal okamžite vyvolať poplach v aplikácii, ktorá je napojená na prenosné tlačidlo. Personál by videl o koho sa jedná o ktorého klienta a môže ísť situáciu okamžite riešiť. Cieľom je aj, aby aplikácia systému, ktorý bude spravovať prenosné tlačidlá/hodinky poskytovala informácie o klientovi a pridelenom (stlačenom) tlačidle. Personál by mal navzájom vidieť, keď už iný kolega poplach prevzal. Mal by

	prehľad o tom, čo sa deje. Po poskytnutí pomoci klientovi by personál následne vložil komentár, napr. čo sa vlastne udialo, ako bola situácia vyriešená a následne by poplach ukončil ako vyriešený.						
Výstupy	Technologický pomocník v sociálnych službách – inovatívne a funkčné prenosné tlačidlo/hodinky aj s aplikáciami potrebnými pre personál.						
Užívatelia	Zamestnanci a klienti Ružinovského domova seniorov.						
Indikátory monitoringu	Celkový počet klientov v obytných miestnostiach je približne pri plnej kapacite zariadenia 198.						
Požiadavky na kapacitu	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby.						
Personálne zabezpečenie	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby.						
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, riziko pádu, riziko neskorého zabezpečenia pomoci klientovi.						
Poznámky	Opatrenie je v súlade s dodržiavaním základných ľudských práv a slobôd, so zabezpečením ošetrovateľskej a opatrovateľskej starostlivosti a s podmienkami zabezpečovania kvalitných sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.						
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)		
Realizácia projektu	MČ				2024		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MČ	
Realizácia projektu	2024	12 000	0	0	0	12 000	0
Spolu		12 000	0	0	0	12 000	0

Základné údaje o projektovom zámere č. 9

Názov projektu	Parkovisko Ružinovského domova seniorov na Sklenárovej č.14
Druh sociálnej služby	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách.
Forma sociálnej služby	Celoročná pobytová na neurčitý čas

Cieľová skupina SS	Seniori, ŽP, Zamestnanci
Garant	Mestská časť
Kontaktná osoba garanta	Ing. Martin Chren
Partneri garanta	Stavebná firma
Začatie a ukončenie projektu	2024-2026
Prevádzkové podmienky	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách.
Stav projektu pred realizáciou	Je potrebné zriadiť/vybudovať pre zamestnancov RDS vlastné/menšie parkovisko. Priestor pred objektom stravovacieho zariadenia je na to vhodný (t.č. je zarastený náletovými drevinami a burinou). V súvislosti so spoplatnením parkovania po 14:00 hod. (po zavedení parkovacej politiky v Ružinove) zanikla možnosť voľne/bezplatne zaparkovať počas pracovnej doby v okruhu nášho pracoviska. To značne obmedzilo dostupnosť doviest sa do práce autom viacerým zamestnancom cestujúcim do Bratislavy denne zo vzdialených okresov (najmä z južného Slovenska). Pre nich a aj pre RDS ako zamestnávateľa je to veľký problém. Pre zamestnancov je poplatok za parkovanie finančnou záťažou, ktorú nechcú znášať. Viacerí zvažujú z toho dôvodu rozviazanie pracovného pomeru, čo pre zariadenie by znamenalo stratu pracovnej sily, ktorej nedostatkom trpíme už v súčasnosti.
Cieľ projektu	Cieľom je vybudovanie parkoviska pre zamestnancov RDS na Sklenárovej. Vybudovanie parkoviska, by bolo jedným z benefitov, ktorý môže ovplyvniť rozhodovanie zamestnancov v zotrvaní, ako aj pri nástupe do zamestnania v RDS.
Výstupy	Parkovisko pre zamestnancov Ružinovského domova seniorov.
Užívatelia	Zamestnanci Ružinovského domova seniorov.
Indikátory monitoringu	150 zamestnancov pre 280 klientov (parkovisko pre cca 6 vozidiel)
Požiadavky na kapacitu	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby.
Personálne zabezpečenie	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby.
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, kvalita dodávateľa a stavebných prác
Poznámky	Opatrenie je v súlade písomného súhlasu MČ Ružinov a Hlavného mesta SR

Realizácia projektu							
Fáza/míľnik		Súčinnosť iného odboru alebo subjektu			Termín (mesiac/rok)		
Realizácia projektu		MČ			2024		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejný zdroj				Z toho súkromný zdroj
			EU	SR	VÚC	MČ	
Realizácia projektu	2024	6000	0	0	0	6000	0
Spolu		6000	0	0	0	6000	0

Základné údaje o projektovom zámere č. 10

Názov projektu	Študňa na závlahu záhrady Ružinovského domova seniorov na Pivonkovej ulici
Druh sociálnej služby	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách.
Forma sociálnej služby	Celoročná pobytová na neurčitý čas
Cieľová skupina SS	Seniori, ŽP, zamestnanci
Garant	Mestská časť
Kontaktná osoba garanta	Ing. Martin Chren
Partneri garanta	Externý dodávateľ
Začatie a ukončenie projektu	2024-2026
Prevádzkové podmienky	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách.
Stav projektu pred realizáciou	Je potrebné vybudovať Študňu na závlahu záhrady RDS Pivonkovej ul.2 . Záhrada prešla na jar 2023 kompletnou revitalizáciou. Staré vyschnuté a náletové dreviny boli odstránené a následne prebehla výsadba mladých stromov a okrasných kríkov. Záhrada je veľmi veľká, potrebuje priebežnú údržbu, a starostlivosť. Zavlažovanie zelene po výsadbe (stromy, kríky, tráva, kvety a pod.), v časoch narastajúcich horúcich dní je nevyhnutné; je nutnou prevenciou pred vysychaním a zmarením predchádzajúcej práce, námahy a aj financií. V súčasnosti sa na zavlažovanie záhrady používa jediný dostupný zdroj - pitná voda, čo nie je

	správne a ani udržateľné. Najvhodnejším riešením na zabezpečenie zavlažovania záhrady je vybudovanie vlastnej studne.						
Cieľ projektu	Cieľom je vybudovanie studne v záhrade Pivonkova 2						
Výstupy	Funkčná studňa, ktorá zabezpečí dostatok vody pre závlahu celej záhrady.						
Užívatelia	Zamestnanci a klienti Ružinovského domova seniorov.						
Indikátory monitoringu	Zrevitalizovaná záhrada, počet klientov, 280 klientov+150 zamestnancov						
Požiadavky na kapacitu	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby.						
Personálne zabezpečenie	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby.						
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, kvalita dodávateľa stavebných prác.						
Poznámky	Opatrenie je v súlade s projektovou dokumentáciou Písomné vyjadrenie Vodohospodárskeho podniku						
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)		
Realizácia projektu	MČ				2023 Projektová a technická príprava 2024 Vlastná realizácia studne		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejný zdroj				Z toho súkromný zdroj
			EU	SR	VÚC	MČ	
Realizácia projektu	2024 - 2026	4000	3400	400	0	200	0
Spolu		4000	3400	400	0	200	0

Základné údaje o projektovom zámere č. 11

Názov projektu	Technologický systém upozorňujúci na odchody dezorientovaných klientov Ružinovského domova seniorov na Pivonkovej ulici
Druh sociálnej služby	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách.
Forma sociálnej služby	Celoročná pobytová na neurčitý čas

Cieľová skupina SS	Seniori, ŽP
Garant	Mestská časť
Kontaktná osoba garanta	Ing. Martin Chren
Partneri garanta	Externý dodávateľ
Začatie a ukončenie projektu	2024 - 2026
Prevádzkové podmienky	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách.
Stav projektu pred realizáciou	Je potrebné zrealizovať a zabezpečiť technologický systém, ktorý bude zabezpečovať detekovanie odchodu, resp. úteku klienta zo zariadenia a to najmä z dôvodu, že sme otvorené zariadenie a aj z hľadiska ľudských práv a slobôd nemožno mať zatvorené vchodové dvere v zariadení na Pivonkovej ulici. Momentálne riešime situáciu vyšším dohľadom zo strany personálu avšak dennodenne sa stretávame pri dezorientovaných klientoch s intenciami k opusteniu zariadenia.
Cieľ projektu	Cieľom je komplexná modernizácia a zabezpečenie takého technologického systému, ktorý zaistí bezpečnosť klientov a zvýši ich komfort a zároveň zjednoduší prácu personálu. V niektorých situáciách sú klasické tiesňové tlačidlá nepostačujúce a nedokážu klientom zaistiť 100% bezpečnosť. Preto je vhodné doplniť náš systém o funkcie automatických detekcií, ktoré nie sú závislé len na vôli človeka. Pre dezorientovaných klientov je potrebné zabezpečiť detektory opustenia budovy, ktoré využívajú najnovšie technológie a zabránia nežiadúcemu blúdeniu alebo odchodu osôb z objektu. Takéto zariadenie v prípade detekcie rizika vyvolá poplach a personál tak vie, kde presne je problém a môže ihneď zasiahnuť. Detekcia opustenia budovy bude zabezpečená kamerou a komunikačnou bránou, ktorá bude umiestnená ku vchodu budovy. Do aplikácie sa nahrávajú fotky rizikových klientov samozrejme s ich súhlasom, alebo so súhlasom ich rodinných príslušníkov pokiaľ majú generálnu plnú moc, alebo opatrovníkov. Kamera bude priebežne snímať osoby a vyhodnocovať ich podobnosť. V prípade zhody bude vyvolaný poplach s menom osoby a názvom východu.
Výstupy	Dosiahnutie zvýšenej bezpečnosti u dezorientovaných klientov a zabezpečenie väčšieho komfortu.
Užívatelia	Zamestnanci a klienti Ružinovského domova seniorov.
Indikátory monitoringu	Celkový počet klientov v Ružinovskom domove seniorov na Pivonkovej ulici je 38, čo je aj kapacita tohto zariadenia.
Požiadavky na kapacitu	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby.

Personálne zabezpečenie	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby.						
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, riziko úteku, riziko blúdenia, riziko úrazu, riziko stratenia zverenej osoby.						
Poznámky	Opatrenie je v súlade dodržiavaním základných ľudských práv a slobôd a s podmienkami zabezpečovania kvalitných sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.						
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)		
Realizácia projektu	MČ				2024-2026		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MČ	
Realizácia projektu	2024-2026	2500	0	0	0	2500	0
Spolu		2500	0	0	0	2500	0

Základné údaje o projektovom zámere č. 12

Názov projektu	Komplexná modernizácia a rekonštrukcia Domova dôchodcov na Pažítkovej ulici
Druh sociálnej služby	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách
Forma sociálnej služby	Celoročná pobytová na neurčitý čas
Cieľová skupina SS	Seniori, ŽP
Garant	Mestská časť
Kontaktná osoba garanta	Ing. Martin Chren
Partneri garanta	Stavebná firma, Externá projektová kancelária
Začatie a ukončenie projektu	2021 - 2026
Prevádzkové podmienky	Podľa § 35 a § 58 zákona o sociálnych službách
Stav projektu pred realizáciou	Je potrebné zrealizovať, vybudovať a obstaráť:

	• zateplenie a rekonštrukcia obvodových fasád objektu – a výmena starých fasádnych výplní • stavebné úpravy pavilónu pre ležiacich pacientov – komplexná renovácia výmena stropov, maľoviek podláh, povrchov, prípadne vetrania alebo rekuperácie, prípadne základnej sanity , a osvetlenia za LED • úpravu nádvoria, mobiliáru, výmena betónových krytov a bezbariérové úpravy • úpravu priestorov zázemia kuchyne s prepojením na exteriér • úpravu základných ventilov na hlavných stúpačkách v jednotlivých pavilónoch • osadenie mobiliáru, a vonkajších parkových uprav , prípadne aj formou komunitnej záhrady , alebo parku pre seniorov			
Cieľ projektu	Cieľom je komplexná modernizácia a rekonštrukcia zariadenia so zreteľom na zníženie energetickej náročnosti budovy			
Výstupy	Dosiahnutie najvyššieho štandardu zariadenia z hľadiska materiálovo technického, energetického zlepšenie bezbariérových prístupov, modernizácia vonkajších ako aj vnútorných spoločných priestorov			
Užívatelia	Zamestnanci a klienti Domova dôchodcov			
Indikátory monitoringu	Celková zrekonštruovaná plocha, počet klientov, počet inštalovaných kamerových jednotiek			
Požiadavky na kapacitu	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby			
Personálne zabezpečenie	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby			
Zmluvné podmienky	Nedostatok finančných zdrojov, kvalita dodávateľa stavebných prác			
Riziká	Opatrenie je v súlade s územným plánom			
Poznámky	Cieľom je komplexná modernizácia a rekonštrukcia zariadenia so zreteľom na zníženie energetickej náročnosti budovy			
Realizácia projektu				
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu		Termín (mesiac/rok)	
Realizácia projektu	MČ		2021-2026	
Financovanie projektu				
Druh výdavku	Termín (rok)		Z toho verejný zdroje	

		Náklady spolu (eur)	EU	SR	VÚC	MČ	Z toho súkromné zdroje
Realizácia projektu	2021-2026	2 000 000	1 700 000	200 000	0	100 000	0
Spolu		2 000 000	1 700 000	200 000	0	100 000	0

Tab. č. 10: Strategické zámery mestskej časti Bratislava- Ružinov na obdobie 2022 – 2026

Nasledujúce tabuľky prehľadne znázorňujú potrebu finančných prostriedkov v jednotlivých rokoch na vytýčené zámery, časový harmonogram realizácie priorít a časový harmonogram naplňovania kapacít.

Finančný plán realizácie KPSS					
rok 2021	Rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025	rok 2026
0	10 000	0	2 740 500	2 734 500	2 734 500
Potreba finančných prostriedkov na aktuálne plánovacie obdobie: 8 219 500 EUR					

Tab. č. 11: Harmonogram financovania zámerov mestskej časti

Realizačná časť – Harmonogram realizácie

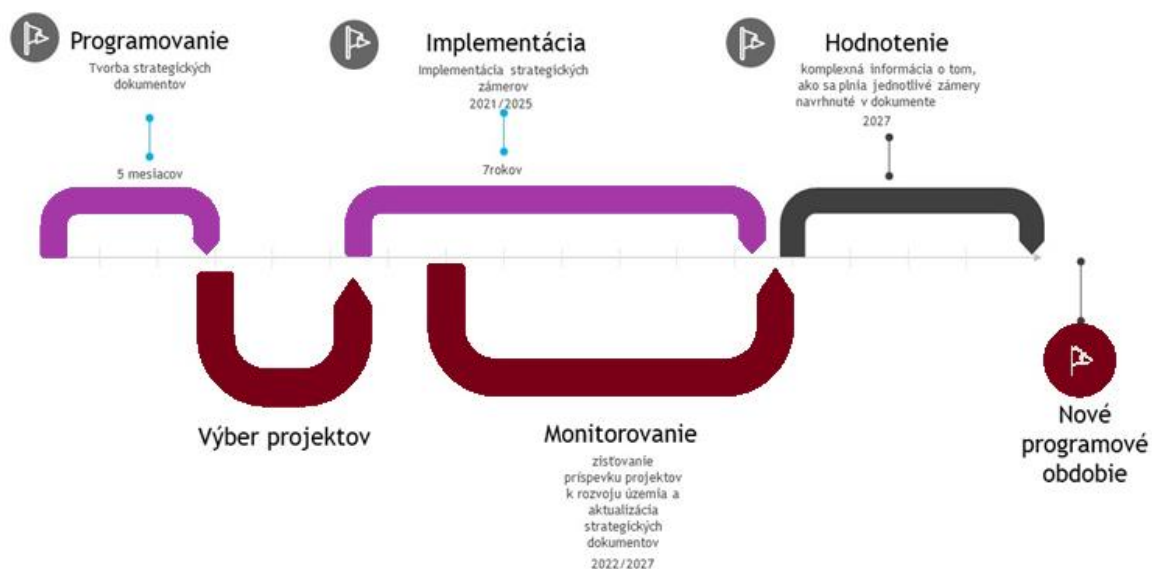
Priorita/rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Zriadenie sociálnej výdajne potravín						
Rozšírenie kapacít opatrovateľskej služby prostredníctvom neverejných poskytovateľov						
Zriadenie a vybudovanie šiesteho denného centra pre seniorov						
Nové denné centrum pre seniorov a jedáleň na ulici Kašmírska						
Komplexná modernizácia a rekonštrukcia Ružinovského domova seniorov na Sklenárovej ulici						
Komplexná modernizácia a rekonštrukcia Ružinovského domova seniorov na Pivonkovej ulici						

Informačný systém Ružinovského domova seniorov na Sklenárovej ulici a na Pivonkovej ulici						
Prenosné tlačidlo/hodinky pre klientov v obytných miestnostiach Ružinovského domova seniorov na Sklenárovej ulici						
Parkovisko Ružinovského domova seniorov na Sklenárovej č.14						
Študňa na závlahu záhrady Ružinovského domova seniorov na Pivonkovej ulici						
Technologický systém upozorňujúci na odchody dezorientovaných klientov Ružinovského domova seniorov na Pivonkovej ulici						
Komplexná modernizácia a rekonštrukcia Domova dôchodcov na Pažitkovej ulici						

Tab. č. 12: Harmonogram realizácie priorít mestskej časti

MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Plán

Komunitný plán sociálnych služieb je kľúčovým nástrojom komunitného plánovania, ktorý slúži na vybudovanie a doplnenie potrebnej sociálnej infraštruktúry v mestskej časti a zlepšenie poskytovania sociálnych služieb svojim obyvateľom. Aj napriek neustále sa meniacemu prostrediu s množstvom turbulentných výkyvov predstavuje komunitné plánovanie základný stavebný kameň pre proces plánovania sociálnych služieb, prostredníctvom ktorého dokáže mestská časť zabezpečiť široké portfólio poskytovaných sociálnych služieb, požadovanú kvalitu, vysokú adresnosť a efektivitu ich poskytovania. Samotný komunitný plán, ako aj celý proces komunitného plánovania, nadväzuje na strategický dokument mestskej časti – program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja, ktorý tvorí komplexný pohľad na budúci rozvoj mestskej časti. Komplexnosť dokumentu sa odráža v sústredení sa na všetky 3 kľúčové oblasti, a to hospodársku, sociálnu aj environmentálnu oblasť, čím sa tento dokument výrazne líši od komunitného plánu. Komunitný plán sociálnych služieb sa zameriava primárne na sociálnu oblasť, a teda sa špecializuje na užšiu tému a zachádza do hlbšieho detailu celej problematiky.

Cieľom komunitného plánu je efektívne riešiť oblasť sociálnych služieb: na jednej strane jasne a zrozumiteľne definovať zámery mestskej časti v tejto oblasti a na strane druhej realisticky posúdiť jeho možnosti. Hlavným cieľom mestskej časti je čo najlepšie využiť dostupné finančné prostriedky a dosiahnuť tým čo najlepší výsledný efekt v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Komunitný plán sociálnych služieb je vytvorený tak, aby včas reagoval na aktuálne zmeny, problémy či výzvy, a tým dosiahol pružnú aktualizáciu a priniesol nové riešenia vzniknutých situácií. KPSS sa bude aktualizovať každý rok vždy na konci kalendárneho roka v miestnom zastupiteľstve – pred schválením rozpočtu mestskej časti na ďalší rok.

Mestská časť Bratislava - Ružinov zostavila komunitný plán sociálnych služieb na roky 2022 - 2026, v ktorom si vytýčila 13 strategických cieľov v sociálnej oblasti. Na realizáciu uvedených zámerov plánuje mestská časť využiť financovanie z rôznych zdrojov. Časť predstavujú vlastné zdroje, časť štátny rozpočet SR, súkromné zdroje a taktiež fondy Európskej únie. Zrealizovaním všetkých zámerov bude naplnená vízia mestskej časti na roky 2022 - 2026, čím dôjde k významnému rozvoju sociálnej oblasti, vrátane oblasti sociálnych služieb. Od toho sa odvíja využitie komunitného plánu ako hlavného strategického nástroja v procese komunitného plánovania a tiež jeho informačná funkcia pre verejnosť či funkcia monitoringu pre mestskú časť samotnú.

Na zostavení Komunitného plánu sociálnych služieb sa podieľalo niekoľko partnerov:

- pracovná skupina v zložení Mgr. Henrieta Valková (vedúca odboru sociálnych vecí), Ing. Michal Gašaj, PhD. (člen miestnej rady, miestneho zastupiteľstva) a členovia miestneho zastupiteľstva, členovia komisie sociálnych služieb : Mgr. Eva Bacigalová , Silvia Pilková, Mgr. et Mgr. Marek Machata

- externá spoločnosť – e-Gemini s. r. o.,
- neverejní poskytovatelia sociálnych služieb prostredníctvom dotazníkového prieskumu a verejného prerokovania KPSS,
- široká verejnosť prostredníctvom dotazníkového prieskumu a verejného prerokovania KPSS.

Dokument bol spracovaný v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ako aj v súlade s inými legislatívnymi normami a strategickými dokumentmi. Vzhľadom na uvedené predstavuje Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2022 - 2026 cenný nástroj riadenia lokálnych procesov a dosahovania pokroku v oblasti poskytovania sociálnych služieb na lokálnej úrovni.

ZDROJE

1. Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti Bratislava - Ružinov 2017 - 2021.
2. Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.
3. Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2012 - 2030.
4. Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2016 - 2020.
5. Národný program aktívneho starnutia 2021 - 2030.
6. Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 - 2030.
7. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027.
8. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava - Ružinov na roky 2021 - 2027.
9. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na obdobie 2013 – 2023.
10. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011.
11. Stratégia Európa 2030.
12. Štatistický úrad Slovenskej republiky.
13. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.
14. Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava-Ružinov č. 30/2021 zo dňa 29.06.2021, ktorým sa mení a dopĺňa všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava-Ružinov č. 29/2021 zo dňa 18.05.2021 o podmienkach poskytovania sociálnych služieb, výške a spôsobe úhrad za sociálne služby.
15. Všeobecne záväzné nariadenie č. 13/2016 o poskytovaní nenávratných finančných príspevkov obyvateľom mestskej časti Bratislava – Ružinov v čase hmotnej núdze, náhlej núdze, na zabezpečenie spoločného stravovania dôchodcov a iných nenávratných finančných príspevkov
16. Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
17. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

18. Webová stránka mestskej časti Bratislava - Ružinov www.ruzinov.sk.
19. Woleková, H. – Mezianová M.: Mini príručka pre komunitné plánovanie sociálnych služieb, 2004.
20. Filipová, M. – Woleková, H. – Petijová, M.: Komunitný plán sociálnych služieb, Metodická príručka, 2018.